

HVALER MENIGHETSBLAD

NR 1 - 2023

76. ÅRGANG

Bispevisitas
på Hvaler
11. til 16. april

DEN NORSKE KIRKE

Hvaler menighet

kirken.no/hvaler

Kirkekontoret (Kirkens hus)

Storveien 12, 1680 Skjærhalden

Tlf: 474 79 730

post@hvaler.kirken.no

Hvaler sokn

Kristin Seljebakken,

Tlf: 473 16 893

ksejebakken@pmx.net

Hvaler menighetsblad

Storveien 12, 1680 Skjærhalden

hvalermb@outlook.com

Ansvarlig utgiver:

Hvaler menighetsråd

post@hvaler.kirken.no

Kontonummer 1506.23.78902

Redaksjonskomité:

Ragnar Bjørck, Grethe Hummel,
Kjersti Morland, Einar Morland,
Dag Plau og Ellen Bjørnvall Vikør

Ansvarlig for annonsesalg:

Dag Plau. Tlf: 952 27 449

dag@plau.no

Trykk:

Aksell AS, Fredrikstad

aksell.no

ANSATTE:

Grethe Hummel

sogneprest

Tlf: 481 83 510

grethe@hvaler.kirken.no

Mats-André Soli

kirkemusiker

Tlf: 977 66 377

mats@hvaler.kirken.no

Kjersti Morland

menighetspedagog

Tlf: 975 26 412

kjersti@hvaler.kirken.no

Marius Kjølholt

kirketjener

Tlf: 483 92 297

marius@hvaler.kirken.no

Jenny Schorpen

kirketjener

Tlf: 907 13 680

jenny@hvaler.kirken.no

Jan Heier

Kirkeverge/daglig leder

Tlf: 474 79 730

jan@hvaler.kirken.no

kirkevergen@hvaler.kirken.no

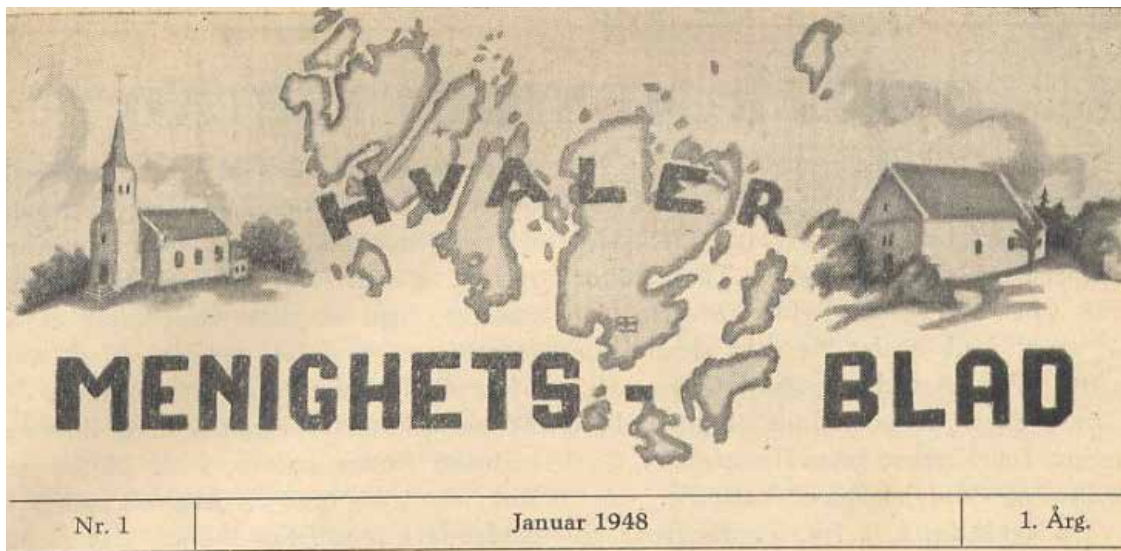

Foto forside og alle foto av biskop Kari Mangrud Alsvåg i dette nummer: Jon Terje Hellgren Hansen

Foto på side 3: Anne Margrethe Eliassen. Vår på Spjør.

Hvaler menighetsblad 75 år	4
Ekspedisjon: Ada Stenstad	6
Korset som ble et smykke	8
Påskan 2023 i tekst og bilde	9
Påske	14
Velkommen til påskefest	15
Påskan i Hvaler kirkene	16
Familiedag på palmesøndag	17
Under himmelbuen	18
Dagens utvalgte salme	20
Hvor gammel er Hvalerkirkene?	21
Kristin–Velkommen til Kråkerøy og Hvaler	22
Menighetsrådet melder	24
Glimt fra floraen på Hvaler	27
Reidar Johansen	29
Bispevisitas i Hvaler sokn	32
Blåveisen, pikeforening på Asmaløy	34
Et nytt år har passert. Lions Club Hvaler	36
Velkommen til påskekonsert i Fredrikstad metodistkirke	38
Premiekryssord	39
Bibelhistorie fra gamle skolebøker	40
Barn og unge: Hva skjer i april, mai og juni	42
Sang, spill og lek–musikkaktiviteter for barn i Spjærøy kirke	43
Gøy å være konfirmant på Hvaler	44
Hyggetur for Hvalers pensjonister	46
Spjærøy kirke–rehabilitering av tak og nytt energisystem	48
Egil Hovland–festivalen blir kirkemusikk Fredrikstad	51
Påskefest 2023	52
Ut i det blå. Bli med på tur til Blaafarveverket	58
Fra foreningslivet på Hvaler	59
New Orleans jazz meets gospeland & spirituals	60
Gudstjenester våren 2023	62
Sorg og gleder i våre kirker	63
Velkommen til visitasgudstjeneste i Hvaler kirke	64

Hvaler menighetsblads første logo tegnet av Tordis Barth. Denne prydet forsiden på bladet som kom ut i februar 1948. Det skulle kommet ut i januar, men grunnet sykdom ble det en måned forsinket, og kom ut sist i februar.

HVALER MENIGHETSBLAD 75 ÅR

I år er det 75 år siden Hvaler menighetsblad kom ut for første gang. Etter en forsiktig start i februar 1948 har bladet stadig utviklet seg, og lever i beste velgående. Vårt inntrykk er at bladet leses av de fleste innbyggere i vårt sokn, som er identisk med kommunen vår. Vi får mange tilbakemeldinger fra folk om innholdet i bladet, og mange viser interesse for lokalhistorisk stoff. Men når sant skal sies får vi også litt ris. Noen mener at vi har for lite stoff med kristent innhold, andre mener at lokalhistorie kunne fått enda mer plass. At vi får kommentarer i begge retninger tror vi betyr at bladet er ganske bra balansert, så denne linja kommer vi til å fortsette med. Idéen om at et menighetsblad også kan

formidle annet enn informasjon om menighetens indre liv er ikke ny. Det belyses i denne artige, lille historien:

Etter at bladet hadde eksistert i to år, med en frivillig kontingent på kr 2 per år, er prøvetiden for bladet omme, og evalueringens time har kommet. Økonomien er dårlig, og redaktør sogneprest Mørch strever med å finne midler for å fortsette å utgi bladet. Motvillig måtte Mørch innse at det var stor fare for at bladet måtte gå inn, noe han skrev om i Menighetsbladet, sikkert med et håp om at innbyggerne ville åpne lommebøkene sine.

To måneder senere mottar redaktøren et brev fra skipsreder Olaf Ditlev-Simonsen. Han skriver som følger: «Det bedrøver meg meget at det står dårlig til med menighetsbladets økonomi. Jeg håper det kan lykkes Dem å få den nødvendige støtte, så bladet ikke må gå inn. Kunne det ikke være en ide å forsøke å samle en grunnkapital, la oss si en kr 4000,00 – 5000,00 ved tegning fra forskjellige velstående folk der ute på Hvaler. Jeg for min part tegner meg for kr 1000,00 i så tilfelle».

Hvaler menighetsblad har høstet mange lovord underveis.

I 2016 ble bladet kåret til Borg bispedømmes beste menighetsblad.

I 2021 fikk bladet

Hvaler kommunes kulturpris.

Skipsreder Olaf Ditlev-Simonsen. Født 1865 død 1960.

Foto: Ukjent

Dette var en fantastisk gave i 1950. Men Ditlev-Simonsen skrev mer til soknepresten.

«Da dette bladet begynte syntes jeg det var et utmerket tiltak, og det er ikke tvil om annet at det er av stor interesse at Hvaler fortsetter med dette bladet. Det er mulig at det kunne være en fordel at det i menighetsbladet ble inntatt stoff om forholdene på Hvaler som kunne interessere publikum ved siden av det religiøse, og som ikke vil komme til å skade på noen måte.»

Dette tok redaktør og sogneprest Mørch seg ad notam. Han tok kontakt med kirkevergen Andreas Madsen som også var herredssekretær. Madsen synes det var en god idé, og lovet å mate bladet med godt stoff han kom over fra Hvalerøyene. Madsen var en sentral person i bygda med et stort nettverk og en aktiv lokalhistoriker. Madsen var også involvert i arbeidet med å restaurere kirken og i utgravningene under kirken i årene 1953- 56, og funn fra restaureringen ble fortløpende referert i menighetsbladet.

Lokalhistorie og annen relevant informasjon av allmenn interesse hånd i hånd med kristenlivets gjøren og laden, har altså eksistert helt siden begynnelsen av 1950- tallet, og har vist seg å være en suksessformel. Og som Ditlev-Simonsen helt riktig skriver, er dette ikke til skade. Tvert imot tror vi dette bare er positivt, også for det kristelige stoffet, som slik får en større leserskare. Vi som tror på «det daglige drypp» eller kulturell kristen tilnærming, vet at mange av dem som setter mest pris på det historiske stoffet, også leser kristent stoff.

I menighetsbladet er vi så heldige, at mange som driver næring i vår kommune kjøper annonser av oss, og både fastboende og deltidsboende på Hvaler støtter opp om bladet økonomisk. Det betyr at vi i vårt jubileumsår ikke er bekymret for økonomien, og vi har ingen planer om å legge ned bladet.

Tvert imot tror vi at bladet har mange gode år foran seg ennå, men det finnes utfordringer vi må løse. En utfordring er knyttet til at prisen på papir og trykking stadig øker, noe som gjør at digitaliseringsspøkelset rykker stadig nærmere. Vi tror at menighetsbladets verdi vil bli vesentlig redusert hvis du ikke får det som et fysisk blad i postkassa di, så vi ønsker å bevare bladet som en trykksak så lenge det lar seg gjøre.

En annen utfordring er stofftilgang til bladet. Et godt menighetsblad vil også inn i overskuelig framtid være avhengig av bidragsyttere, både innad fra kirkens folk og eksterne bidrag. De som skriver for menighetsbladet eller gir oss tilgang til bilder de har tatt, får ikke honorar, annet enn æren som er dem til del, i hvert fall for noen, ved å få tekst og bilder publisert i et prisbelønnet menighetsblad.

Redaksjonskomiteen som sørger for at det faktisk kommer ut fire blader årlig samt korrekturleser, gjør også frivillig og ulønnet arbeid.

Ragnar Bjørck

«EKSPEDISJON: ADA STENSTAD»

Denne boksen sto i alle nummer av menighetsbladet på 50 tallet.

Dette var en informasjon som sto i hver utgivelse av menighetsbladet fra 1952 til 1968. Bak denne enkle informasjonen sto ei dame som la ned en stor frivillig innsats år etter år. Ada var engasjert i utgivelsen fra starten av i 1948, men tok ansvar for ekspedisjonen av bladet da sogneprest Mørch, som startet menighetsbladet, avsluttet sin tjeneste her og reiste fra Hvaler.

Ada vokste opp i fiskerfamilien Syvertsen på Skjærhalden. Hun utdannet seg til jordmor. Etter å ha arbeidet både i Trondheim og Göteborg, fikk hun jobben som distriktsjordmor på Hvaler og flyttet hjem igjen. Hun var enslig og tok navnet Stenstad fra hjemstedet.

Å være jordmor på Hvaler i etterkrigstiden kunne være ganske strabasiøst med mange hjemmefødsler og båtskysst i all slags vær til de som hadde behov for hjelp. Hun ble ofte værende i hjemmet hos mor og barn over flere dager. Ada var min mors søster. Jeg husker enda en episode da tante Ada kom til oss for å fortelle at hun var tilkalt til en familie på Nordre Sandøy. Det var på ettvinteren og isen mellom øyene begynte å bli dårlig. Likevel kunne ikke båten gå. «De trenger meg der. Jeg går over isen», sa tante og gikk. Det

ble noen dager med usikkerhet og engstelse for min mor før beskjeden kom om at både ferden over isen og fødselen hadde gått fint.

Ada var engasjert i menighets- og foreningslivet. I mange år ledet hun en tropp med speiderjenter.

Ada Stenstad som jordmor

Menighetsbladet var i mange år kun et «dobbelark» utgitt hver, eller noen ganger annenhver måned. Innholdet var en andakt/ ord fra presten i tillegg til informasjon om gudstjenester og møter. Vi kunne også lese om bevegelsen i folket ved dåp, vielser og dødsfall. Bladet ble sendt til hver husstand gjennom posten. Ada hadde navnelister over husstandene med samme postadresse. I denne tiden var det mange posthus rundt på øyene. Når bladet kom fra trykkeriet, samlet Ada

ei gruppe trofaste damer til dugnad rundt langbordet i formannskapssalen på Herredshuset (Stenhuset) i Skjærhalden. Adresselister ble fordelt mellom damene og navn og adresser ble sirlig håndskrevet på hvert blad. Noen av oss barna var med mødrene våre av og til. Da fikk vi i oppgave å brette bladene, - noe som måtte gjøres før navn-og-adresse-skriving. Etter hvert som håndskriften vår ble «godkjent», fikk vi også skrive. Ada buntet sammen med hyssing bladene som skulle sendes til hvert enkelt posthus før alt ble levert hos Høgh på posthuset i Skjærhalden.

De siste årene Ada hadde dette ansvaret, ble det investert i en trykkemaskin. Hvert navn og adresse ble maskinskrevet på spesielle kort som ble brukt til denne trykkingen. Det gjorde vel arbeidet enklere, med det førte også til at alt ble gjort hjemme. Spisestua hos Ada ble mer eller mindre et kontor for menighetsbladet.

Menighetsbladet har vært i stor utvikling gjennom årene og har mottatt priser både fra bispedømmet og Hvaler kommune. Nå er det fire utgivelser i året. Fortsatt gjøres arbeidet med frivillig innsats; både med redaksjon og distribusjon.

Ada Stenstad som godt voksen

I år markerer vi 75-års jubileum for menighetsbladet. Det har fungert som limet for menighetslivet og lokalsamfunnet her på øyene i alle disse årene. I takknemlighet til alle som har bidratt med frivillig innsats for å gjøre dette mulig, gratulerer vi «jubilanten»!

Kristin

PIKESPEIDER-GRUPPE PÅ KIRKØY 1930

Nr. 2 fra venstre i første rekke Torborg Barth. Nr. 5 fra venstre i andre rekke er Ragnhild Sveen. Ada Stenstad midt i første rekke. Bak i midten: Ruth Seljebakken. Hvis noen av bladets lesere vet navnet på flere av jentene, vennligst ta kontakt med Kristin Seljebakken eller Ragnar Bjørck.

KORSET SOM BLE ET SMYKKE

TEKST: ØYSTEIN SPILLING, TIDLIGERE SOGNEPREST I HVALER

Det er vanlig at folk i Norge pynter seg med et kors. I sølv eller gull. I kjede om halsen, eller i øret. Eller kanskje tatovert et sted på kroppen. Det er så vanlig at det vakte oppsikt da NRK forbød en nyhetsleder å bære det synlig under sending.

vei tvers gjennom døden til en virkelighet på den andre siden.

Den svenske forfatteren August Strindberg lot skrive på gravstenen sin: Ave Crux, Spes Unica. Vær hilset du kors, mitt eneste håp. Han siterte fra en gammel katolsk salme.

Men det merkelige er at korset i det hele tatt kunne bli et smykke. For hva var et kors opprinnelig? Det var et henrettelsesinstrument. Romerne brukte det i stor stil. Andre metoder for henrettelse fantes også, men korset var blant de mest sadistiske. Lidelsene var enorme og varte lenge, før døden kom som en befrielse.

Er det noen som ellers pynter seg med et henrettelsesinstrument? En galge eller en giljotin? Eller elektrisk stol? Rimelig utenkelig vil jeg tro. Så hvordan kunnet korset bli et smykke? Svaret er ikke lett å se ved første øyekast. Vi må ta oss tid til å fordype oss i hva som faktisk skjer når Jesus dør på et kors. Og se det i lys av hva som skjer like etter – når denne Jesus ved soloppgang to netter senere forlater sin grav og viser seg for sine venner.

Hvis oppstandelsen er sann, så blir også korsfestelsen av Jesus noe annet enn en vanlig henrettelse. Da er det Gud selv som lot seg korsfeste. Og da er flere kraftige meldinger fra Skaperen selv avlevert disse dagene i Jerusalem. De handler om Skaperens vilje til å dele våre kår og vår smerte. Og om en

Hvordan kan korset være et tegn på håp? Jo fordi ingen steder i verdenshistorien viser Guds kjærlighet seg på en mer tydelig måte. På korset ber Jesus: Far, forlat dem, for de vet ikke hva det gjør. Jesus viser kjærlighet til sine drapsmenn og bødler.

Hvis noen lurer på om Guds kjærlighet er dyp nok til å elske dem når de har gjort noe som virker utilgivelig, så er dette en hendelse å grunne på. På korset åpenbares en kjærlighet uten bunn. Som kan favne alt og alle. Den kan elske oss ut av egen fortvilelse. Ut av det vi tror er utilgivelig. Hvis Jesus kunne tilgi sine drapsmenn og torturister, hvis Guds nåde også gjelder for dem – så er det håp.

Derfor ble korset et smykke. Derfor ble det Strindbergs håp. Noen er så glad i korset at de korsor seg rett som det er. Se fotballspillere fra katolske land. I glideflukt ned i knestående etter å ha scoret. Deretter korsets tegn. Glede og takk. Det er en vakker refleks: å pynte seg med korsets tegn.

PÅSKEN 2023

I TEKST OG BILDER

PALMESØNDAG

Dagen etter fikk folkemengden som var kommet til festen, høre at Jesus var på vei inn i Jerusalem. Da tok de palmegreiner og gikk ut for å møte ham, og de ropte:

Hosianna! Velsignet er han som kommer i Herrens navn, Israels konge!

Jesus fant et esel og satte seg opp på det, slik det står skrevet:

Vær ikke redd, datter Sion! Se, din konge kommer, ridende på en eselfole.

Joh 12,12-24

SKJÆRTORS DAG

Da det ble kveld, tok Jesus plass ved bordet sammen med de tolv. Mens de spiste, sa han: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg.» Da ble de dypt bedrøvet, og den ene etter den andre sa til ham: «Det er vel ikke meg, Herre?» Men han svarte: «Den som har dyppt hånden i fatet sammen med meg, han skal forråde meg. Menneskesønnen går bort, som det står skrevet om ham. Men ve det mennesket som forråder Menneskesønnen! Det hadde vært bedre for det mennesket om det aldri var født.» Judas, han som forrådde ham, spurte da: «Det er vel ikke meg, rabbi?» «Du har sagt det», svarte Jesus. Mens de holdt måltid, tok Jesus et brød, takket og brøt det, ga disiplene og sa: «Ta imot og spis! Dette er min kropp.» Og han tok et beger, takket, ga dem

og sa: «Drikk alle av det! For dette er mitt blod, paktens blod, som blir utøst for mange så syndene blir tilgitt. Jeg sier dere: Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne frukten av vintreet før den dagen jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.» Da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut til Oljeberget.

Matt 26,17-30

LANGFREDAG

Så førte de Jesus bort for å korsfeste ham. På veien ut møtte de en mann fra Kyréne ved navn Simon; ham tvang de til å bære korset hans. Da de kom til et sted som heter Golgata – det betyr Hodeskallen – ga de ham vin blandet med galle, men da han smakte på den, ville han ikke drikke. Så korsfestet de ham, og de delte klærne hans mellom seg ved å kaste lodd om dem. Siden ble de sittende der og holde vakt over ham. Over hodet hans hadde de satt opp en innskrift med anklagen mot ham: «Dette er Jesus, jødenes konge.»

Sammen med ham ble også to røvere korsfestet, en på høyre og en på venstre side. Ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Elí, Elí,

lemá sabaktáni?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Noen av dem som sto der, hørte det og sa: «Han roper på Elia.» Og en av dem løp straks fram, tok en svamp og fylte den med vineddik, satte den på en stang og ville gi ham å drikke. Men de andre sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å redde ham.» Men Jesus ropte igjen med høy røst og oppga ånden.

Matt 26,30-27,50

PÅSKEDAG

Ved daggry den første dagen i uken kom kvinnene til graven og hadde med seg de velluktende oljene som de hadde laget i stand. Da så de at steinen var rullet fra graven. Og de gikk inn, men fant ikke Herren Jesu kropp. De visste ikke hva de skulle tro, men med ett sto det to menn hos dem i skinnende klær. Kvinnene ble forferdet og bøyde seg med ansiktet mot jorden. Men de to sa til dem: «Hvorfor leter dere etter den levende

blant de døde? Han er ikke her, han er stått opp. Husk hva han sa til dere mens han ennå var i Galilea: Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han stå opp». Da husket de hans ord. Og de vendte tilbake fra graven og fortalte alt dette til de elleve og til alle de andre.

Luk 24,1-9

PÅSKE

Flaskebukta på Asmaløy. Foto: Anne-Kristin Aarflo

TEKST: JAN OLAV AARFLOT

HVORFOR KOMMER PÅSKEN TIL ULIKE TIDER?

Gud sa: «*Det skal bli lys på himmelhvelvingen til å skille dag fra natt! De skal være tegn for høytider, dager og år*» (1. Mos 1,14).

Første påskedag er alltid den første søndag etter første fullmåne etter vårjevndøgn. Vårjevndøgn inntreffer 20. eller 21. mars hvert år. Da er dag og natt like lange. Det er det eneste sikre vi kan si. Første påskedag kan være alt fra 22. mars til 25. april, avhengig av når det er fullmåne og søndagen etter denne, etter vårjevndøgn.

Det er ved vårjevndøgn at det inntreffer det som kalles spring lavvann, som regnes som det laveste (astronomiske) lavvann. Det er referanseverdien for dybdeangivelser for norske sjøkart.

Jeg bodde noen år ved trøndelagskysten, og da var «langfredagsfjære» et etablert begrep for storfjære. Det er ikke så store forskjeller på flo og fjære her på Hvaler, men langs norskekysten, der forskjell på flo og fjære kan være mange meter, er «langfredagsfjære» et vanlig uttrykk.

Storfjære ved påsketider er en naturlig følge av at det alltid er fullmåne i påskeuken. Ved fullmåne og nymåne trekker sol og måne i samme retning, slik at forskjellen mellom flo og fjære blir ekstra stor, og dermed fører til høy flo og lav fjære.

På storfjære kommer det mye til syne på havbunnen. Jeg møtte en kar en gang som kalte skjærtorsdag for «skjæltorsdag», da kunne han gå på langrunnen og plukke skjell som kom til syne.

«Langfredagsfjære» inntreffer også i våre liv med jevne mellomrom. Det er mye som kan avdekkes. Vi ser og blir minnet på ulike sider av våre liv, valg som vi har gjort, mennesker vi møtte – eller ikke møtte slik vi burde. Langfredagsfjære kan avdekke det i våre liv som vi ikke nødvendigvis er særlig stolte av.

Det vi har gjort og ikke gjort, var årsaken til at Jesus måtte dø for vår skyld – og stå opp fra de døde. Og underet med den tomme graven, Jesu

oppstandelse påskedag, er kristendommens fundament og utgangspunkt.

Det går mot vår igjen, og påskedag er en påminnelse om at selv om mye avdekkes i våre liv, er håpet, troen og tilgivelsen der.

God påske.

Jan Olav

Velkommen til påskefest – visitasfest i Spjærøy kirke Tirsdag 11. april kl. 18 – 20:30

Denne kvelden får vi alle anledning til å møte biskop Kari Mangrud Alvsvåg og domprost Kåre Rune Hauge.

I tillegg deltar kirkemusiker Mats-André.

Det bli sang og musikk med Prosjektkoret, Stjernekorset og Benedicte Sjøvold.

Enkel servering.

PÅSKEN I HVALERKIRKENE

Palmesøndag 2. april kl. 11 i Spjærøy kirke

Gudstjeneste for små og store. Vi får besøk av dukken Petronella. Kirkecaffé. Aktivitetsløype. Utdeling av påskeposer til barna. Menighetspedagog Kjersti Morland, kirkemusiker Mats-André Soli og prest Grethe Hummel.

Onsdag 5. april kl. 18 i Hvaler kirke

Påskekonsert med «Kvartett D'amore». Tema: «Jesu siste dager». Fredrik André Olsen, orgel. Inngang kr. 200.

Skjærtorsdag 6. april kl. 18 i Spjærøy kirke

Måltidsgudstjeneste. Vi feirer gudstjeneste og deler nattverd rundt et langbord formet som et kors. Etterpå spiser vi kveldsmat sammen. Kirkemusiker Mats-André Soli og prest Kristin Helgen.

Langfredag 7. april kl. 11 i Hvaler kirke:

Pasjonsgudstjeneste. En meditativ gudstjeneste i ord og toner med ulike stemmer fra Jesu lidelseshistorie. Mats-André Soli og Kristin Helgen.

Påskennatt 8. april kl. 22 i Hvaler kirke:

Påskennattsmesse med feiring i ord og toner av lyset som overvinner mørket. Kjersti Morland, Mats-André Soli og Kristin Helgen.

1. påskedag 9. april kl. 11 i Spjærøy kirke:

Høytidsgudstjeneste. Prosjektkoret deltar. Mats-André Soli og Kristin Helgen.

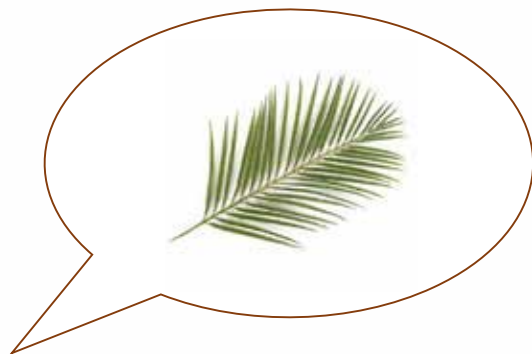

Familiedag på palmesøndag

SPJÆRØY KIRKE SØNDAG 2. APRIL KL. 11

- familiegudstjeneste
- dukken Petronella forteller
- kirkekaffe og grilling av pinnebrød
- aktivitetsløype
- påskeposer til barna

DEN NORSKE KIRKE
Hvaler menighet

PÅ NATURENS SKULDRE

er tittelen på en fantastisk bok skrevet av Anne Sverdrup – Thygeson

I boka forklarer og forteller hun på en morsom og lett forståelig måte hvor viktig det er å bevare alle artene på jorda, selv den aller minste sopp og bakterie.

Hun forteller om utvikling av medisiner og metoder som brukes i industrien i dag som har sitt utspring i funn gjort i naturen. Hun forteller ikke minst om alle insekter og kryp som skal til for å gjenbruke naturens ressurser ved nedbryting og frigjøring av essensielle stoffer som trengs for å bygge nytt. Hun er opptatt av fotosyntesen, denne verdens viktigste kjemiske reaksjon som omdanner sollys og karbondioksid ved hjelp av klorofyll i grønne blader til oksygen og energi i form av druesukker. Denne reaksjonen skaffer oss både oksygen og mat, samtidig som den binder karbondioksid, en av de gassene som vi har for mye av i vår atmosfære og som er en del av vår klimautfordring. De store skogene, med store løvtrær, burde vi verne om med nebb og klør enten de vokser i sør eller nord.

På en fremragende måte får hun leseren til å forstå at alt henger sammen med alt, og at naturen er full av små og store uoppdagede lure patenter og stoffer som kan bli til viktige medisiner for oss i framtiden, eller hjelp til å løse andre utfordringer og kriser.

I sluttordet i boka, forteller forfatteren om et eksperiment kalt Biosphere 2. I Sonora-ørkenen i Arizona bygde man en komplett miniverden i kupler og domer av glass og stål for planter, dyr og mennesker, som en test på om det gikk an å skape et levelig, lukket økologisk system. I 1991 ble 4

kvinner og 4 menn låst inne i denne «verdenen». Det gikk ikke lang tid før alle virveldyra og tilnærmet alle de pollinerende insektene var døde. Maur og kakerlakker dominerte raskt blant insekter. Vindelplanter vokste ukontrollert og blokkerte sollys for andre planter, inkludert matplanter. De åtte menneskene var konstant sultne og måtte spise frø som egentlig skulle sås til matplanter. Oksygenivået falt i perioder så lavt at forskningsledelsen måtte bryte forseglingen og tilføre oksygen.

Eksperimentet ble kalt Biosphere 2 fordi Biosphere 1 alt finnes, det er jorda vår. Sitat: *«Stedet der disse livssystemene faktisk fungerer, der naturens ufattelig mange usynlige arter er flettet sammen i et langsiktig dynamisk samspill, og slik leverer de godene og naturtjenesten vi mennesker trenger for å leve».*

Biosphere 2 - eksperimentet viser det forskning også viser, at intakte, artsrike økosystemer i god balanse er mer i stand til å levere goder og tjenester enn artsfattige systemer.

Vi bor altså på en klode som er full av muligheter, full av gode løsninger, full av intrikate sammenhenger og spesialiserte individer som er avhengige av hverandre og som menneskene igjen holdes oppe av.

Ifølge Verdens økonomiske forum, som hvert år lager en liste over hvilke trusler som de anser som mest alvorlige for menneskeheten, var det i 2020 for første gang miljørelaterte trusler på de fem øverste plassene: ekstremvær, mislykket

begrensning av, og tilpasning til klimaendringer, menneskeskapt miljødeleggelse og katastrofer, tap av arter og kollaps i økosystemer og naturkatastrofer.

I skapelsesberetningen i bibelen kan vi lese at Gud satte menneskene til å råde over jorden og alt han hadde skapt.

Og Gud skapte menneskene i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem. Gud velsignet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og over fuglene under himmelen og over alle dyr som det kryr av på jorden».

1.Mos. 1,27-29.

Mon Gud er fornøyd med det han ser?

Vi får håpe at han tilgir oss og hjelper oss å finne en vei videre med handling bygd på respekt for alt liv på jorda, Guds skaperverk.

Når vi nå igjen er så heldige å få møte en ny vår, se kraften i alt som sprenger seg fram etter en mørk og kald vinter og oppleve at sola igjen

varmer kald jord og stive kropper, får vi håpe at kjærligheten til naturen vinner. At de som har makt til det tar til vett, og dreier utviklingen i en slik retning at generasjon etter generasjon kan glede seg over nye vårer og nye grønne spirer, og kan fortsette å høste av Guds uendelig gavmilde natur.

Kilde: Anne Sverdrup-Thygeson: På naturens skuldre. 2021, Kagge Forlag.

*Menneske, du som har kunnskap, jorden er gitt deg i gave,
en vev uten sømmer, en helhet fra Gud,
riv ikke veven i stykker, riv ikke veven i stykker.*

*Menneske, all denne skjønnhet eier sin rikdom alene,
så stans på din grådige råvarejakt.
Alt skal forvaltes ærbødig, alt skal forvaltes ærbødig.*

*Menneske, kjemp for det gode, slik at rettferdighet seirer,
for jorden vår mor, bærer nok for enhver.
La ikke fattigdom råde, la ikke fattigdom råde.*

Tekst: Eyvind Skeie 2001, fritt etter hustavlen «Ropet fra en såret jord» av Finn Wagle og Eyvind Skeie.

Mormor

DAGENS UTVALGTE SALME

VED: MATS-ANDRÉ SOLI

Jeg tror på jordens forvandling

«Jeg tror på jordens forvandling» er skrevet av Sigvald Tveit og Eivind Skeie, og ble opprinnelig skrevet til Freddy Kristoffersens LP *Kom, ta min hånd* (1989). Salmen kom med i den nye utgaven av *Norsk salmebok* i 2013 og er den aller siste salmen i salmeboka, på nr. 899. Teksten handler om håp for verden og vårt ansvar for å ta vare på skaperverket. Dette kommer sterkest til uttrykk gjennom åpningslinjene i hvert vers, som veksler mellom «Jeg tror på jordens forvandling» og «Jeg flykter ikke fra verden». Eivind Skeie har selv uttalt at «Mange setter pris på denne kombinasjonen av himmelhåp og inspirasjonen til å handle ansvarlig i verden».

Utdrag fra *Stevnemøte med Salmeboka*, skrevet av Vidar Kristensen

Vers 1

*Jeg tror på jordens forvandling
en gang, en tid, et sted,
en fremtid hvor Guds himmel
til jorden senkes ned,
en evighet av glede
da alt det vakre her
blir løftet i Guds klarhet
og stråler bedre der.*

Vers 3

*Jeg tror på jordens forvandling.
En tid, et sted, en gang
skal alle ting bli nye
og alt bli fylt med sang!
Ja, jorden skal fornyes
og gode ting skal skje!
Bak døden venter Jesus.
Den som vil tro, skal se!*

Vers 2

*Jeg flykter ikke fra verden.
Den jord som en gang falt,
er båret av de hender
som skal fornye alt.
Jeg vet at Jesus lever!
Jeg tror at Herren Krist,
når alle håp er ute,
skal stige frem til sist.*

Vers 4

*Jeg flykter ikke fra verden.
Blant jordens minste små,
der finner jeg den fremtid,
som jeg vil vente på.
Ja, jorden skal forvandles,
dens natt går alt mot gry!
Jeg tror at Jesus Kristus
skal gjøre verden ny!*

Norsk salmebok nr. 899

HVOR GAMMEL ER HVALER KIRKE?

STATUS MARS 2023:

Vi arbeider med å skaffe finansiering til hele prosjektet (kr 500.000), og foreløpig har vi klart å skaffe om lag en firedel av dette. Prosjektet består av fire deler. Første del er nå startet opp. Fagfolk fra NIKU (Norsk institutt for kulturminneforskning), skal i løpet av noen måneder levere basisinformasjon som grunnlag for det videre arbeidet:

- Bygningshistorikk.
- Gjennomgang av tidligere oppmålinger.
- Utarbeide en oversikt over funn fra de arkeologiske utgravningene i 1954.
- En vurdering av bjelkene i koret. Er det stillasstokker eller rester etter en inndeling av koret i to nivåer?
- En vurdering av Hvaler kirke i forhold til det øvrige norske materialet og bevarte kirker i Bohuslän.

- Beskrivelse av treverk fra middelalderen og muligheter for å gjennomføre en datering.
- Uttak av prøver krever dispensasjon fra Riksantikvaren og rapporten vil danne grunnlag for en slik søknad.
- Kort redegjørelse for nyere undersøkelser og arbeid i kirken som ikke er publisert, for eksempel NIKUs arbeid med kalkmaleriene.

Sikre svar om kirkens alder kan vi først forvente etter at de to neste delene er sluttført, med årringsdatering av originalt treverk.

Vi er avhengige av gaver til prosjektet for å kunne gå videre med arbeidet. Givere kan benytte kontonummer 1506.84.40901, Hvaler menighet, eller man kan benytte VIPPS nr. 777132.

KRISTIN

- VELKOMMEN TIL KRÅKERØY OG HVALER!

TEKST: STEINAR EKVIK FOTO: NICK SIMMONS

Kråkerøy menighet har fått ny kapellan! Hun lyder navnet Kristin Helgen og kommer fra Hobøl. Vi møter en blid, utadventd og trivelig ung kvinne for et velkomstintervju på menighetscenteret.

«Jeg vokste opp rett ved Hobøl kirke», forteller hun, og gjennom hele barndommen var søndag formiddag preget av lyden av kirkeklokkene som kalte til gudstjeneste. Nå blir Kristin en av våre

prester som vi kan få gleden av å møte når våre kirkeklokker kimer og kaller oss til gudstjeneste.

Hun forteller om en trygg og god oppvekst i Hobøl, hvor hun gjennom oppveksten var med i det kristne barne- og ungdomsarbeid som var der. «Jeg var med i søndagsskolen, Misjonssambandet (NLM), Normisjonen og Kristen idrettskontakt (KRIK), og opplevde det kjempefint. Jeg elsket

å dra på leir. Den første utfordringen til å ta lederansvar fikk jeg gjennom søndagsskolen da jeg var 11 år. Jeg fikk være med på mitt første hjelpelederkurs og så begynte snøballen å rulle. Senere ble jeg også utfordret til å holde mine første andakter og jeg merket at det var noe jeg trivdes med. Det skapte en glede i meg og ga mening.»

Da hun får spørsmålet om når hun begynte å tenke på å studere teologi så svarer hun: «Da jeg begynte på videregående skole kom de første tankene på å bli prest. Det ble forsterket da flere rundt meg nevnte at det å jobbe i kirken kanskje var noe jeg burde vurdere.

I løpet av 2. klasse var jeg rimelig trygg på at det var det jeg ville. Jeg likte godt å studere teologi, men jeg er veldig glad i praktisk menighetsarbeid, så jeg valgte også å gjøre mye av det. I studietiden var jeg omreisende forkynner i Det Norske Misjonsselskap (NMS), og trivdes godt i forkynnerrollen. Jeg opplever det som en spennende og viktig utfordring å forholde seg til ulike målgrupper og arbeide seriøst med hvordan vi på best mulig måte kan nå frem med evangeliet. Det fikk også stor betydning for meg at jeg i løpet av studietiden fikk være prestevikar i 5 uker, tre år på rad, i Telemark med Rjukan, Hjartdal og Tinn som tjenestesteder. De erfaringene jeg fikk her ga bare enda mer lyst på å fortsette.

Selve teologistudiet har jeg tatt i tre etapper. Etter første etappe arbeidet jeg i Acta Østfold (Normisjons barne- og ungdomsorganisasjon), med mye leirer og foreningsbesøk. Etter andre etappe arbeidet jeg i Borge menighet som noe man kanskje kan kalle menighetspotet. Jeg vikarierte både i prestetjeneste, som kateket og vaktmester, og stiftet lærerik nærkontakt med

de fleste funksjoner i en menighet. Etter tredje etappe av studiet har jeg vært undervisningsleder i Glemmen menighet i 5 år. Nå har jeg levert min mastergradsoppgave, som var det siste som gjenstod på studiet, og er klar for ordinasjon i Kråkerøy kirke 12. mars.»

I dag er det mangel på prester. Det betyr at de som er i Kristin sin situasjon har mange valgmuligheter når det gjelder hvor de vil søke. Vi lurer selvsagt på hvorfor Kristin valgte å søke seg til Kråkerøy? «Helt siden jeg kom hit til byen har jeg kjent en draging mot Kråkerøy. På prostiplan har jeg arbeidet sammen med flere i staben her, og det er mennesker jeg har lært å sette stor pris på og som jeg godt kan tenke meg å jobbe mer sammen med. Det får jeg nå mulighet til!»

Kristin vil i sin tjeneste også få stifte bekjentskap med Hvaler menighet. Da vi kommer inn på dette sier hun: «Jeg har vært på mange leirer på Sauevika leirsted, og gjennom det hatt gode opplevelser i kirkerommene på Hvaler.

Det har også blitt en del turer med overnatting i telt i dette flotte området. Jeg gleder meg til å bli nærmere kjent også med Hvaler menighet, og gleder meg til å ha gudstjenester på Hvaler denne påsken.»

Etter endt prat kjenner jeg en glede over å få en så motivert og flott ny medarbeider i menigheten. Kristin sier hun verdsetter gudstjenesten høyt, men også alle de andre møteplassene i kirken, det som skjer gjennom ukedagene for ulike aldersgrupper. Hun bor i Pettersand på Trosvik og gifter seg i juni! Dette blir et begivenhetsrikt år for Kristin og for oss. Vi ønsker henne hjertelig velkommen og ønsker henne alt godt og Guds velsignelse over tjenesten her!

I februar 2022 ble pandemien formelt avsluttet, og vi trodde vel kanskje at vi skulle finne tilbake til våre gamle liv og gamle rutiner. Det skjedde ikke.

Natt til 24. februar samme år, gikk Putin og Russland til angrep på Ukraina. Over natta var tilværelsen snudd på hodet for det ukrainske folket, og mange av dem kom seg ut av landet og unna krigshandlinger. Hvaler kommune tok raskt imot flyktninger og per februar 2023 bor det 21 ukrainere i Hvaler.

Menigheten har gjennom året som har gått, hatt flere treffpunkter med ukrainerne. Både på nasjonaldagen deres, og nå siste ved ettårsdagen for invasjonen 24. februar. Begge ble markert med samling på Kirkens hus.

I høst og vinter har vi opplevd at matvarer, renter og strømpriser har gått i været. Det har ført til at mange familier også i Hvaler har trengt hjelp. Hvaler menighet har støttet Frivilligsentralen

med penger, og vi er sikre på at disse pengene kommer fram til de som trenger dem.

De høye strømprisene i høst og vinter, har ført til at mange sokn har valgt å stenge flere av kirkene sine. I vårt sokn, har vi ikke stengt noen av kirkene, men vi har redusert bruk av Spjørøy kirke til det mest nødvendige i januar og februar. Barnekorene, babysang og konfirmantundervisningen var i denne perioden flyttet til Kirkens hus, Drengestua og Hvaler kirke.

Strømprisene har ført til at vi har startet opp et prosjekt for å se på alternativ oppvarming av Spjørøy kirke, for å redusere både energibehov og kostnader.

Menigheten har også fått bevilget midler til å bytte taket på Spjørøy kirke. Taket slipper inn fuktighet og det er funnet råte. COWI i Fredrikstad skal bistå oss med dette, og vi har satt ned en prosjektgruppe som skal følge opp arbeidet.

På Hvaler kirkegård jobber vi videre med prosjektet som skal gi oss en minnelund til urner. Ikke alle ønsker et personlig gravsted som må stelles. Minnelunden vil være stelt og pyntet til alle årstider, og man kan få navnet til avdøde gravert inn på en plate i området. Prosjektet ble beskrevet i høstnummeret av menighetsbladet 2022.

Andre saker som opptar oss og er på agendaen vår, er aldersbestemmelse av Hvaler kirke og bispevisitas.

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) er engasjert for å prøve å finne riktig alder på Hvaler kirke, og de er i gang. Prosjektet vil koste nærmere 500 000 kr, og vi er glade for alle bidrag til arbeidet.

Vi gleder oss til å motta biskop Kari Mangrud Alvsvåg i vårt sokn på sin aller første visitas. I samarbeid med biskopen har vi laget et innholdsrikt og spennende program, som vi

tror vil glede og inspirere oss og også være til nytte og gagn for biskopen. Den delen av visitasprogrammet som alle kan delta på, er presentert i dette nummeret av menighetsbladet.

Det siste, men ikke minst viktige vi tar opp i denne omgang, er valg av nytt menighetsråd i høst. Nominasjonskomiteen er i gang med arbeidet sitt. Å delta i menighetsrådet er spennende og mangesidig. Får du spørsmål om å være med, så tenk deg godt om før du sier nei. Du vil få en unik mulighet til å bli kjent med menighetens indre liv, og du treffer og blir kjent med mange interessante mennesker.

Han du tips til kandidater eller har lyst til å bidra selv, ta kontakt med kirkevergen som formidler videre.

Kirkevalget 2023

PÅSKEKONSERT MED «KVARTETT D'AMORE»

Onsdag 5. april i Hvaler kirke inviteres det til påskekonsert med Kwartett D'amore. Denne kvartetten består av 4 sangstudenter ved UiS (Universitetet i Stavanger). Dette er 4 ekstremt gode sangere, og de har allerede opptrådt flere steder bl.a. i Oslo Operafestival og på Operaaften på Café Magenta i Gamlebyen. Tema for konserten er «Jesu siste dager». Fredrik André Olsen spiller orgel.

Inngang: kr 200.

Vel møtt!

Kwartett D'amore. fh: Mattis Austrheim (baryton), Hannah Edmunds (sopran), Frida Gudim (sopran), Steffen Sortland (tenor).

Søndag 12. mars var det karnevals-gudstjeneste i Spjørøy kirke. Barn i alle aldre hadde kledd seg til karneval, og barna frydet seg med å slå godteri ut av regnbue-pinjataen som hang ned fra galleriet i kirken.

GLIMT FRA FLORAEN PÅ HVALER

Strandnellik eller fjørekoll (*Armeria maritima*)

TEKST: EINAR MORLAND FOTO: EGIL MICHAELSEN (WWW.MARKBLOMSTER.COM)

Strandnellik er en plante som mange mennesker kjenner og er glad i. I Norge vokser den langs kysten fra Hvaler til Vardø, men i Troms og Finnmark finner vi en variant som like gjerne vokser til fjells. Strandnelliken er flerårig. De tynne, gresslignende bladene vokser opp fra basis av planten, og danner en bladrosett. Bladene er tynne og er overtrukket med et vokslag som gjør at planten kan holde på vannet i tørkeperioder. En enkel bladrosett setter mange sideskudd, og med årene kan en enkelt plante bli til en hel tue. Under bladrosetten finnes det en kraftig pælerot. Roten kan gjerne være en halvmetre lang, og forankrer

planten i den tynneste fjellsprekk. Vi ser ofte at denne hardhausen kan vokse og trives i både sjøsprøyt og solsteik på det som ser ut som nakne fjellet.

Planten har mange blomsterstengler. De vokser hele sommeren, og kan bli 10-20 cm høye. Blomstene sitter samlet i et hode øverst. Dette blomsterhodet er trillrundt og 15-30 mm bredt. Det er satt sammen av mange småblomster som åpner seg etter tur. Blomstringen kan strekke seg over flere uker i mai-juni, og noen ganger til langt utpå ettersommeren. Blomsterfargen varierer fra

plante til plante, med ulike nyanser av rosa, rødt eller cerise. Det finnes også eksemplarer med hvite blomster. Blomstene har en behagelig duft fra søt nektar, og tiltrekker seg villbier, sommerfugler og en hærskere andre insekter som sørger for bestøvning.

Det norske navnet strandnellik er problematisk. Denne planten hører hjemme i hinnebegefamilien, og er slett ingen nellik. Det offisielle norske navnet er derfor nå fjørekoll (fjærekoll), men mange sier fremdeles strandnellik. Det latinske navnet er greit nok: Slektnavnet *Armeria* sies å være av keltisk opphav, og har noe å gjøre med hav. Artsnavnet *maritima* er latin, og dermed slåes det grundig fast at denne planten vokser ved havet. Den vokser forresten ikke bare ved havet: Når veivesenet salter vinterveiene våre, ser vi at mange blomsterplanter blir borte fra veikantene. De tåler ikke veisaltene. Men strandnelliken takker for invitasjonen – den tåler godt høye konsentrasjoner av salt, og stortrives attpåtil.

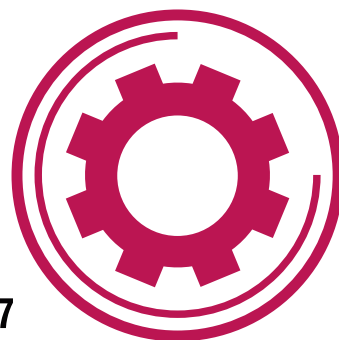
Strandnellik vokser også på den andre siden av Atlanterhavet, og på vesterhavsøyene. På Hebridene er den blitt brukt som medisinsplante mot tømmermenn, og på Orknøyene ble roten kokt og brukt mot tuberkulose og koldfeber. Vi kjenner ikke til at den er blitt benyttet medisinsk i Norge, men innholdsstoffene i planten tilsier at den kan være svettedrivende.

Blomsterstenglene til strandnellik har et svakt punkt rett under blomsterhodet, der stengelen lett brytes av. Barn har tidligere gjerne brukt planten til å «slå kjempe med». Den som først slo hodet av motstanderens blomst, hadde vunnet tvekampen. Av de velduftende blomstene ble det flettet kranser, og barn kunne også suge ut honning fra blomstene. Fra Vestfold er det kjent at strandnellik var en kjæresteplante: Hvis jenta la en blomstrende strandnellik under hodeputa jonsoknatta, ville hun drømme om den sjøgutten som skulle bli hennes ektemake.

LARS EGIL LANDE MEK. & SVEIS

VERKSTED - SKJELSBU 14 - HVALER

lars@mek&sveis.no - mob. 91 88 38 97

REIDAR JOHANSEN

debuterte som fisker i 9-års alderen

TEKST OG FOTO: JOHN JOHANSEN

Reidar (til h.) og John Martin ombord i Vildrosa.

Å legge ut på fiske i Skagerrak under krigen, midt i leden for den tyske marinen, er verd en fortelling i seg selv. Men når vi legger til at en Hvalergutt på bare ni år var med på dette, da snakker vi om en historie som virkelig fortjener å fortelles. 9-åringen var Reidar Johansen fra Papper. Han rundet 90 år den 6. mars i år, men hukommelsen hans er som en ungdoms, fortellergleden likeså og han glemmer ikke krigsåret 1942. Det var året da han og broren Erling på 12 år var mannskap ombord på farens fiskeskøyte «Mode» med kjennetegn «Ø 166 H». Vi hadde begge sommerferie fra skolen og far tvilte ikke på å ta oss med, forteller Reidar.

Faren og skipper ombord var den legendariske hvalerfiskeren Johan Johansen. Tredje generasjon los og fisker, alle med samme navnekombinasjon. Den andre voksne personen ombord på «Mode» på krigsturen var Harald Pedersen. Far var uredd og myndig, forteller Reidar. Og han var snill så lenge han ikke ble sagt imot, smiler 90-åringen. Målet for turen i krigsmåneden for snart 81 år siden var fiske etter makrellstørje utenfor Skagen. Vi lå midt i leden, der blant annet det beryktede transportskipet Donau passerte med jøder fra Oslo, husker Reidar.

Reidar Johansen har akkurat rundet 90 år. Han var fisker på egen båt i 52 år.

FISKET STØRJE UTENFOR SKAGEN UNDER KRIGEN

Han forteller videre: Vi observerte mange store skip, sikkert også krigsskip, men det gikk overraskende bra å ligge ute på bankene og fiske. Vi fikk være i fred. Det var pent sensommervær, og jeg husker vi så fyrene inne på Danmarks nordspiss. Min jobb var å holde styr på redskap på dekk og ellers gjøre forefallende arbeid. I Skagen havn var det derimot restriksjoner. Var du ikke innenfor moloen før klokken 23 ble havna stengt med et nett ved innseilingen. Ilandstigning var også forbudt.

En gang var vi lovlig sent ute, men de utsatte stengingen så vi kom oss i havn. Vel inne ved kaia kom en dansk havneinspektør bort mot oss

Reidar og kona Eva i deres nye leilighet på Kirkøy.

og ville kontrollere. Far mistenkte at han hadde nazisympatier og at han ville melde oss. Men som sagt var far uredd og ganske uvøren. Jeg stod i styrhuset da far slo neven i luka og skrek til havneinspektøren: «Hvis du vil melde oss, så skal jeg sørge for å melde deg. Du ser vel også at vi har barn om bord.» Far var nemlig blitt god kompis med borgermesteren i Skagen, etter mange turer til denne idylliske fiskeribyen. Havneinspektøren gjorde ingenting, men episoden glemmer jeg aldri. Jeg vet ikke hvordan reglene var, men en norsk fiskebåt i Skagen skapte nok mistenksomhet.

Far var heller ikke snauere enn at han gikk til havn i Sverige, i Smøgen og Kungshamn. Svenskene var snille mot oss, og jeg husker de ga oss mat, tauverk og redskap. De syntes synd på oss nordmenn som var okkupert av tyskerne, men i land kunne vi ikke gå. Det jeg også husker far var veldig nøye på, var å ikke gå inn til Strømstad. Det kunne gitt oss problemer for der var det nok spesielle grenseregler.

BLE YRKESFISKER SOM 15-ÅRING

Etter at unge Reidar hadde gjennomgått «førstereisen» til Skagen var det helt klart at fisker, det skulle også han bli. Han forteller videre: Jeg sluttet i skolen som 15-åring. Da var krigen over og far hadde skaffet seg ny skøyte. «Stabil» var på 45 fot, og motoren var på 50 hk. Vi drev mye med garnfiske etter makrell. Et forferdelig slit og styr. Garnlenkene stod i fare for å bli pårent av steambåtane, og det skjedde rett som det var. Vi varslet etter beste evne med lys. Garnna var ofte fulle av maneter. Ellers dørja vi makrell. Opp klokka 02 på natta, og så var det helt opp til Fredrikstad med fangsten på morgenen. Noen sesonger var det fiske med flytetrål etter brisling.

Reidar Johansen har arbeidet hardt fysisk med fiske i over 50 år. Bortsett fra en hofteoperasjon og utblokking av en litt tett blodåre, har helsa vært god. Med sitt gode humør og sin gode helse møtte han utfordringene i fiskeryrket. Men det største eventyret skulle komme i 1952. Han var 19 år gammel da hans eventyrlystne far bestemte

at de skulle seile nordover og delta på fisket i «Finnmarka», som kællane kalte området på den tiden.

DET TOK 14 DAGER Å KOMME SEG TIL FELTENE I FINNMARK

Det var flere hvalerbåter som tenkte på det. Det begynte egentlig med at Jens Nyland fra Onøy hadde prøvd seg der oppe i nord. Erfaringen var god, og Jens fristet han Olaf Strand (Olaf Pettersen jour. anm.) fra Hvaler med «Sjøgutt» til å dra nordover. Far bestemte seg for å være med, så sent på våren 1952 la vi i vei med «Stabil» nordover med Jens Nyland som los. Vi var dårlig utstyrt, uten ekkolodd, redningsutstyr og kart. Jeg har pleid å si at vi navigerte etter kartene i 7. sansen, flirer Reidar. Men det gikk bra. Været var rolig og vi brukte 14 dager på turen opp.

Fisket der oppe var fritt og fint. Vi måtte bare holde oss 4 sjømil fra land. Kystoppsynet var nøye på det. Men de målte posisjonen med sekstant og far kom dem i forkjøpet hele tiden. Det gjaldt å ligge helt på grensa. Der var fisket best. Dessuten var det en stor fordel med Finnmark på denne årstiden, det var lyst døgnet rundt. Vi var helt oppe ved Vadsø nær russergrensen. Her var vennlige folk og bra fiske. Da vi satte kursen sydover igjen, nå med ordentlige sjøkart innkjøpt i Tromsø, så var det med mersmak. I fire sesonger holdt vi på, og i 1953 fikk vi en storfangst på 135 tonn sløyet fisk. Det var rekord, husker Reidar.

FLERE HVALERBÅTER DELTOK I FINNMARKSFISKET

Ryktene om det rike fisket i nord spredde seg. Etter hvert slang flere hvalerfiskere seg med: Rolf Jensen med «Nøkkerosa», Arne Almvik med «Almvik», Tor Kasa med «Torgunn», Olaf Pettersen med «Sjøgutt» (var med allerede i 1952), Kristian Abrahamsen med «Willy» og Åge Tisler med «Galant».

Vi hvalerfiskere bød på noe nytt der oppe i Nordishavet. Vi brukte trål i fisket, og vi sopte med oss gode fangster. De lokale fiskerne benyttet

Reidar ble gjort stas på i bladet Fiskaren da han og broren John Martin sluttet med fisket i 2000.

line. Etter hvert ble det krav om at fisken måtte sløyas ombord. Da ble hvalerfiskernes båter for små og i 1956 var Finnmarkseventyret over.

Fra 1958 fisket Reidar med egen båt. Sammen med sin yngre bror John Martin drev han fiske med «Vildrosa» i hele 42 år, frem til år 2000. Båten ble ombygget flere ganger. Den hadde fire motorer i perioden. I dag ligger båten ved fartøyvernsenteret på Isegran. Reidar har levd et begivenhetsrikt liv. Han har fisket i Nordsjøen, på Vestlandet og i Oslofjorden.

Han kan også fortelle om andre spennende opplevelser i livet. I 1997 reiste han sammen med misjonsforeningen på en 16 dagers tur til Kina. Vi besøkte Hong Kong da Storbritannia overlot byen til Kina, samt den kinesiske mur og Maos barndomshjem. Der satt jeg på køya som Mao brukte i unge år, før han la ut på den lange reisen. Joda, en har fått være med på litt av hvert, minnes friskusen fra Papper.

Han avslutter intervjuet slik: I år 2000 var jeg 67 år, og kunne nok holdt på noen år til. Men fisket er blitt mindre fritt. Du må betale tusenlapper bare for å få et skarve registreringsnummer på baugen, og du må melde fra når du går og melde fra når du kommer. Alt er blitt et stort byråkrati. Det kan sikkert være grunner til det, men jeg sa takk for meg etter mange eventyrlige år.

BISPEVISITAS I HVALER SOKN FRA 11. TIL 16. APRIL 2023

Visitas – ordet har latinske forbindelser med det å se. Tidligere har visitas helst vært forbundet med ettersyn og kontroll – i tider da kirken hadde makt og biskop og prest var viktige embetsmenn. I dag er forholdene annerledes. Kirken har mistet mye av sin ytre makt, og biskop og prest er ikke lenger enerådende i kirken. Visitas dreier seg i dag mer om synliggjøring og inspirasjon, og at biskopen skal bli bedre kjent med samfunnet til soknet.

Dato	Sted	Innhold
Tirsdag 11.4 Kl. 10	Visitasen åpner i Spjærøy kirke	Nattverd gudstjeneste med Biskop Kari Mangrud Alvsvåg, domprost Kåre Rune Hauge og sogneprest Grethe Hummel. Kirkemusiker Mats- André Soli.
Tirsdag 11.4 Kl. 18 – 20:30	Spjærøy kirke	Påskefest – visitasfest. Program med musikk og sang ved Stjernekorset, Prosjektkoret og biskopen. Mats- André Soli og Benedicte Sjøvold deltar. Ord for kvelden ved biskopen. Kaffe og kaker. Vi sitter rundt bord denne kvelden.

Dato	sted	Innhold
Onsdag 12.4 Kl. 8:45	Møt opp på parkeringsplassen til Rødshue	Morgenbønn i Guds natur i skulpturparken på Rødshue, ved domprost Kåre Rune Hauge. Biskop og sogneprest deltar.
Kl. 18:30	Ferge til Herføl. Samling med kaffe og kaker på velhuset	Tema for kvelden: Misjonsengasjement på Hvaler. Samtale med biskopen. Aftenbønn.
Kl. 20:35	Ferge tilbake til Skjærhalden	

Visitasskal være med ått års mellomrom. I år er det ti år siden den forrige visitass i vårt sokn, som var med Atle Sommerfeldt som biskop. Biskopen vår i Borg i dag heter Kari Mangrud Alvsvåg, og er en ekte Østfold-jente, oppvokst på Tomb jordbruksskole i Råde hvor hennes far var rektor. Biskopen har ytret ønske om at mye av programmet hennes her ute skal være åpent for

alle, og hun ønsker spesielt å ha fokus på kvinner, barn og unge. Hun skal blant annet besøke Hvaler barne- og ungdomsskole og Dypedalåsen alders- og sykehjem. Hun skal snakke med videregående elever på fiskerilinja i Utgårdskilen, møte alle bygdas frivillige organisasjoner og hun skal ha samtaler med kommunens administrative og politiske ledelse.

Dato	Sted	Innhold
Torsdag 13.4 Kl. 9 – 9:15	Vesterøy bedehus	Morgenbønn ved kirkefagsjef Dag-Kjetil Hartberg. Biskop med følge deltar.
kl. 9:15- 9:45	Vesterøy bedehus	Helge Johansen forteller kort om historie og aktiviteter på Vesterøy bedehus
Kl. 18:30- 20:30	Asmaløy bedehus	Åpent menighetsrådsmøte med biskopen til stede.

Dato	Sted	Innhold
Søndag 16.4 kl. 11	Hvaler kirke	Visitassgudstjeneste med biskop, domprost og sogneprest. Ken Phillips er kirkemusiker Kulturinnslag.
Kl. 13	Gymnastikksalen ved Floren skole	Kirkekaffe. Visitassforedrag og kommentarer til dette. Biskop, domprost og sokneprest deltar.

**Programmet er åpent for alle.
Velkommen til visitassarrangementer.**

Første rad fra venstre: Åse Johansen (Sandvik) fra Nye Huser, Reidun Kolbeinsen (Viker) fra Tyritangen, Huser, Anne Grete Pettersen (Gilberg) fra Fredrikstad, Ester Johansen fra Nye Huser og Reidun Olsen (Øhrn) fra Rød. Bak: Aslaug Olsen (Østbye) fra Strandbakken, Rød, Solveig Johansen (Western) fra Nye Huser, Ruth Jensen (Strand) fra Rødsneset, Inger Arnevig (Huysman) fra Brente ved Åsebu, Alfhild Nilsen fra Rød søndre og Kari Arnevig (Sætre) fra Brente og ukjent.

BLÅVEISEN

PIKEFORENING PÅ ASMALØY

TEKST: JOHN JOHANSEN

Året var trolig 1938. Inger (Titti) Arnevig og Solveig Johansen hadde funnet ut at de ville lage en forening for jentene rundt omkring på Asmaløy. Det var jo en fin ide da det ikke fantes noen tilbud for barn og unge. Vi hadde møter på Allerød i huset til Fredrikke Johnsen. Hun hadde kommet på pleiehjemmet på Kirkøy.

Fra venstre: Inger (Titti) Arnevig, Solveig Johansen, Reidun Olsen, Ruth Jensen, Reidun Kolbeinsen, Ragnhild Helgesen (Dahle) fra Solbakken, Huser, Åse Johansen, Ester Johansen og Kari Arnevig.

Første rad fra venstre: Ragnhild Helgesen, Reidun Olsen, Ester Johansen, Kari Arnevig og Inger (Titti) Arnevig. Bak: Reidun Kolbeinsen, Åse Johansen, Ruth Jensen og Solveig Johansen.

Jeg husker ikke så godt hva vi gjorde på møtene i foreningen, men jeg husker at en av de større pikene lærte meg å strikke, det skulle bli trekk til kleshengere. Jeg husker at jeg fikk veldig vondt i pekefingeren, det var bomullsgarn og at jeg strikket så hardt. Kleshengerne skulle loddes ut på basar på Asmaløy bedehus «Enighet».

I foreningen hadde vi lyseblå armforklær med en liten brystlomme hvor det var brodert en blåveis. Bestemor Agnes Lorentzen fra Nedre Allerød sydde mitt armforkle.

Vi var ofte ute på tur sommer som vinter. Somrene var som vanlig flotte og vintrene på den tiden var kaldere med mere snø og is enn vi har nå. Jeg tror det var skiføre de fleste vintrene. Vinterutstyret vårt var vel så som så. Jeg hadde arvet et par gamle askeski med ekstra forseggjorte tupper fra tante Ragna Lorentzen på Kroken på Huser. Disse ble jeg ertet for, på grunn av tuppene, de andre sa at jeg gikk på Gokstadskip.

På våren var det turer, blant annet til Krossdalen mellom Skipstadsand og Døvika. Det passet bra med tur hit for «Blåveisen». Her vokste både blåveis og rødveis.

Foreningen døde ut av seg selv under de første krigsårene, og minnene mine er få. Hvis noen sitter på mer kunnskap om «Blåveisen» hadde det vært interessant å få høre.

Vi spiser medbrakt mat på tur i Krossdalen.

Ett nytt år har snart passert

Hva har vi i Lions gjort dette året?

Vi er nå bare en Lions Club på Hvaler etter at kirkøyklubben ble slått sammen med Lions Club Hvaler til en klubb som nå dekker hele Hvaler. Vi er i dag 27 medlemmer i godt voksen alder, som fører tradisjonene videre. Klubben feiret 50 år sist sommer, noe vi feiret med måte. Faktisk har vi to medlemmer som har vært med fra starten i 1972. Det står det respekt av.

Vi i Lions ønsker å hjelpe dem som trenger en håndrekning, det være seg både unge og gamle. Hvaler har mange frivillige organisasjoner som er med på å gjøre livet litt rikere for folket her, uten at vi trækker i beina på hverandre. På noen områder arbeider vi hver for oss, men på flere områder samarbeider vi. Hvaler hadde blitt mye fattigere hvis ikke alle de frivillige organisasjonene og personene hadde ofret tid og krefter på å hjelpe til både her og der. Det er mange oppgaver å ta fatt i, så det er nok plass for alle til å gjøre en innsats. Problemet er likevel at vi blir eldre og eldre og orker mindre for hvert år, og det er ikke like lett å rekruttere yngre krefter.

Coronasituasjonen la i starten av fjoråret en demper på aktivitetene våre, og båtturen Strømstad - Sandefjord i april som vi arrangerer hvert år, måtte derfor avlyses. Grillfesten for eldre i juni ble avvirket som normalt med god oppslutning. Juletilstelningen for eldre i desember ble avvirket som vanlig med rekorddeltakelse. Vi besøkte også de over 80 år med en liten oppmerksomhet før jul. Vi driver Bua i Hvalerhallen sammen med kommunen der ungdom kan låne fritidsutstyr av ulike slag gratis i inntil 1 uke om gangen. Bua

har i år blitt utvidet, slik at det blir plass til mer utstyr. Det har vært visse innkjøringsproblemer, men de er nå i ferd med å løses. Å finne ut hva slags utstyr som er populært, tar også litt tid, men SUP-brettene som er til utlån på Storesand, har «vært på sjøen» i hele sommer, så der må vi skaffe flere. Skateboard er siste tilveksten av utstyr som er anskaffet. Lions anskaffer og vedlikeholder utstyret, mens kommunen bidrar med lokaler og utlanspersonale.

Vi prøver hvert år å sende en ungdom på leir arrangert av Lions et sted i Europa. Det er ikke hvert år vi lykkes med å få det til, men de som har vært av gårde skryter veldig av opplegget. I år ser det ut som at vi kommer til å sende en ungdom på leir et sted i Europa.

For å få alt til å gå rundt trenger vi inntekter. De største inntektene våre er inntektene fra danssegallaen og grasrotandelen. Vi leier også ut et stort telt med bord og stoler der vi setter opp og tar ned teltet etter bruk. Ellers er det de små bekkene som gjør en stor Å, slik som salg av juletrær og julenek, julelotteriet, tulipanaksjonen mm. Ved tulipanaksjonen får vi hjelp av ungdom til å selge tulipanene. Vi prøver å knytte til oss ungdom som hjelpere der det passer, og så få de betaling for jobben de gjør. I slike tilfeller føler også vi oss litt yngre.

Ukentlig samler vi inn mat hos Rema, Kiwi på Vesterøy og Bunnpris. Dette leverer vi til Frivillighetssentralen som igjen deler ut til trengende. Hver jul og til sommerferien gir vi et betydelig beløp som NAV fordeler til trengende her på Hvaler.

Av pengene vi får inn er vi pålagt å støtte lokalmiljøet med 50 %, nasjonale tiltak med 25% og internasjonale tiltak med 25 %. Lokalt hjelper vi gjerne ungdom som trenger støtte til forskjellige aktiviteter. I fjor støttet vi både skoleball og skoleturer, da ungdommen har hatt problemer med å tjene penger pga. coronasituasjonen.

Som kjent har det kommet en del ukrainere hit til Hvaler. Vi har støttet en del av disse i startfasen ved å gi dem en håndstrekning når de trenger det mest. I tillegg har vi bidratt med aggregater og økonomisk støtte til Ukraina sammen med andre Lionsklubber.

Hjertestartere til lokaler der folk samles har vi også støttet.

Nasjonalt støtter vi årlig tiltak som hjelper funksjonshemmede på leirer både i Tana, Ridderrennet på Beitostølen, og Camp Fjalir. Lions førerhundskole utdanner førerhunder til bruk for blinde og svaksynte som for en stor del fordeles av det offentlige, men som finansieres av Lionsklubbene i Norge. Her hjelper vi til så godt

vi kan. Ellers er det en del frivillige organisasjoner som trenger støtte i sitt arbeid for spesielt trengende grupper. Dette er noe vi støtter.

Internasjonalt støtter vi stort sett aktiviteter som drives av Lions på verdensbasis. Det kan være katastrofer av ulike slag, øyehjelp, rent vann og diabetes, for å nevne noe.

Lions prøver også å være en støttespiller rent økonomisk, innenfor skoleverket, spesielt på barne- og ungdomstrinnet, men også idrettslag og foreninger der ungdom treffes vil ha nytte av et slikt opplegg. Dette gjelder først og fremst læringsprogrammet Mitt Valg, men også Fredsplakatkonkurransen og First Lego League. Dette er interessante og lærerike programmer der alle voksne kan være med på å bygge barn og unge sterke både faglig, fysisk og mentalt.

Til slutt ønsker vi alle eldre velkommen til en koselig tur til Strømstad – Sandefjord i slutten av april etter vanlig oppskrift.

Olav Momrak

FORDI HAN LEVER

**Velkommen til påskekonsert
Fredrikstad Metodistkirke**

3. april 2023

Kl. 18:00

Jorunn Wendel – tekstlesing

Ken Phillips – tangenter og sang

Maria Ying Schorpen – tangenter og sang

Jenny Schorpen – sopran

Marit Hetmann – alt

PREMIEKRYSSORD

I dette nummeret av menighetsbladet har vi et nytt kryssord. Vi trekker ut to vinnere, som hver får to Flaxlodd. Løsningen avfotograferes og sendes innen 1. mai til menighetsbladets e-postadresse: hvalermb@outlook.com

Vinnerne av julenummeret:

Anne Hvalgård

Østre Vikerstøet 9, 1684 Vesterøy

Kristin Seljebakken

Julsebakken 12, 1680 Skjærhalden

Gratulerer!

				SALT	ADJEKTIV	DOVEN	IKKE VIKTIG	G. NAVN	MODERNE	POLIT. PAR.	EN BØNN	ALVORLIG
				fjerne kryp								
				STEDET			HEISE					
				FALSKT				STUNDEN		IKKE KLAR		SVIMMEL
					MELDING	språkstrid		ARTIKKEL		LEDIG		
UTMERKET	↓	REDSKAPET	ALENE	LAND I AFR.							↓	
DEL AV TÆR							UKJENT	HAT		LEG. DEL		
	↓	AMT			TIDSEPOKE				SUP	ubest.pron		
LEDNING						adverb					AVSÅ	SLEMME
JEG-DIAL.		DANSK ØY	PLUSS			LAND		SVARORD			SPILLE	↓
HEDER				G. NAVN		TANKE		GREI		VASKEMID		
OLJE-UTSTY								FORKORT.	SOMME		HAST	
UTFLUKT		Egen	OMTALE	FARGE			LIKE	ARV		REGNE		
↓	UNG				J. NAVN	FE	BESLÅR				↓	OMRÅDE
UTTALE				SJEL					KEISER		BEVEGE	NERVØS
VOKAL		TILSYN								SI		
DIER		FUGL				UNION		UNION	LEGE FORK.-			
			↪				vernede					
							↪					bthb påske 2023

BIBELHISTORIER FRA GAMLE SKOLEBØKER

TEKST: BIBELTEKSTEN ER BEARBEIDET AV EINAR MORLAND

ILLUSTRASJONER FRA: [HTTPS://WWW.FREEBIBLEIMAGES.ORG](https://www.freebibleimages.org)

JAKOB OG SØNNENE HANS

I forrige nummer av menighetsbladet kunne du lese om Isak, sønn av Abraham og Sara. Isak ble gift med Rebekka, en ung kvinne fra den byen som Abraham kom fra. Isak og Rebekka fikk to sønner, Esau og Jakob. Jakob hadde flere koner og fikk 12 sønner. Den eldste sønnen het Ruben, den nest yngste het Josef og den yngste het Benjamin. Jakob var mest glad i Josef, og det viste han tydelig også når de andre sønnene så det. Derfor ble mange av brødrene misunnelige på Josef, selv om det ikke var hans skyld at faren behandlet barna sine ulikt. En gang fikk Josef en ekstra fin kappe av faren sin, en kappe som ingen av de andre brødrene hadde maken til. En tid etter dette, hendte det noe som gjorde at brødrene likte Josef enda dårligere enn før.

DRØMMEREN JOSEF

Hva var det som hadde hendt? Josef drømte ofte når han sov, og han husket drømmene sine og forsto at drømmene hadde en betydning. En natt hadde han en veldig rar drøm, og dagen etter fortalte han faren og brødrene om denne drømmen. «Nå skal dere høre», begynte han. «I natt drømte jeg at vi var ute på åkeren og samlet kornet sammen til kornbånd». Så fortalte han videre at hans kornbånd hadde reist seg på åkeren, og at de andre kornbåndene hadde stilt seg rundt og bøyd seg mot jorden. Brødrene ble sinte da de hørte dette. En annen gang fortalte han faren og brødrene om enda en merkelig drøm. Da hadde Josef drømt at sola og månen og elleve stjerner bøyd seg for ham. Nå ble brødrene enda sintere, og selv far Isak ristet på hodet over at Josef kunne

tenke at både moren, faren og de elleve brødrene skulle bøye seg for ham. Josef forsto ikke hvorfor brødrene ble så sinte – han hadde jo bare fortalt om drømmen sin!

BRØDRENE HEVNER SEG PÅ JOSEF

Så var det en gang at de ti eldste brødrene passet husdyrene et sted langt hjemmefra. Josef og Benjamin var unge enda, og var hjemme ved teltet til Jakob. Josef var da blitt 17 år gammel. Jakob ba nå Josef om å gå til brødrene sine for å se om

alt sto bra til med dem og med husdyrene. Josef dro av gårde, og da han nærmet seg brødrene, fikk de se ham på lang avstand. Da begynte noen av dem å prate sammen: «Se, der kommer selveste stordrømmeren, han som er bedre enn oss andre! La oss drepe ham og kaste kroppen hans ned i brønnen der! Så sier vi til far at et villdyr har revet ham i hjel, og så er vi kvitt ham!» Men den eldste broren, Ruben, ville ikke dette. Han sa at de kunne kaste Josef ned i den tomme brønnen, men ikke drepe ham, og slik ble det. Brødrene tok fra Josef den vakre kappen, og kastet ham skrikende ned i brønnen. Ruben tenkte at han ville vente til brødrene hadde forlatt området, og så ville han i all stillhet dra tilbake. Der ville han hjelpe Josef opp av brønnen, for det var umulig å komme opp av den ved egen hjelp. Så dro Ruben av sted i et annet ærend, og de andre brødrene ble værende. Skrikene fra brønnen hadde stilnet etter hvert, og brødrene satte seg ned for å spise.

JOSEF BLIR SOLGT SOM SLAVE

Da skjedde det noe uvanlig: En karavane av handelsmenn kom forbi, med kameler fullastet med gummi, balsam og harpiks som skulle til markedene i Egypt. En av brødrene fikk en idé: «Vi kan selge Josef som slave til disse handelsmennene. Så ser vi ham aldri mer!» Brødrene gjorde som de hadde tenkt. Handelsmennene ga dem 20 sølvstykker i betaling for broren deres, dro Josef opp av brønnen og tok ham med seg til Egypt. Der

solgte de ham til egypteren Potifar, som var sjef for farao sin livvakt. Farao var kongen i Egypt. Da Ruben kom tilbake og fikk høre hva som hadde hendt, ble han svært ulykkelig, og sa til de andre: «Hva har vi gjort! Hva vil far si?» Men brødrene slaktet en geitebuk og dypet kappen til Josef i geiteblodet. Så tok de kappen med seg tilbake til faren sin, Jakob, og sa til ham: «Se hva vi har funnet i ødemarken! Er ikke dette kappen til Josef? Noe så forferdelig – et vilt dyr må ha drept ham!»

JAKOB SØRGER

Jakob trodde på det som sønnene fortalte. Han sørget lenge, og han var helt utrøstelig. Dette var det verste som kunne hende. Ikke visste han at han en gang skulle få møte Josef igjen, men det var det som skjedde. Dette kan du lese om i neste nummer av menighetsbladet – eller du kan lese i bibelen i første Mosebok, kapittel 37.

RETTELSE FRA ADVENTSNUMMERET 2022

I forrige nummer av menighetsbladet, presenterte vi julekrybben som settes opp på Kirkens hus i desember. Alle som har vært med på å lage figurene til julekrybben ble navngitt. Vi skrev imidlertid feil navn på mannen som har snekret den flotte stallen og den lille krybben som Jesusbarnet ligger i. Riktig navn på snekeren er Øyvind Olsen.

Barn og unge

Hva skjer i april, mai og juni 2023

Søndag 2. april kl. 11:

Familiegudstjeneste og familiedag på palmesøndag i Spjørøy kirke

Etter gudstjenesten blir det kirkekaffe og grilling av pinnebrød på bålpanne, aktivitetsløype rundt kirken og utdeling av påskeposer med dukken Petronella.

Søndag 23. april kl. 11:

Håpsgudstjeneste med årets konfirmanter i Spjørøy kirke

Velkommen på gudstjeneste der årets konfirmanter medvirker i alt fra musikkinnslag og preken til utsmykning av kirken og servering av kirkekaffe med gode kaker.

Onsdag 31. mai kl. 18:

Vårkonsert med Stjernekor

Stjernekor, med gjester, synger fra musikalen «Håp i en dråpe». Velkommen på konsert!

Babysang fredager kl. 12

i Spjørøy kirke

Etter sangstunden drikker vi voksne kaffe med noe attåt.

Knøttesang tirsdager kl. 17

i Spjørøy kirke

Sang- og musikkle for barn fra 1 til 3 år sammen med sine voksne.

Stjernekor onsdager kl. 17

i Spjørøy kirke

For deg som er glad i å synge og er 4 år og eldre.

For spørsmål, innspill eller behov for tilrettelegging, ta kontakt med kjersti@hvaler.kirken.no eller ring 975 26 412.

Følg med på kirken.no/hvaler for oppdatert informasjon om vårens program.

SANG, SPILL OG LEK

- musikkaktiviteter for barn i Spjærøy kirke

Kom, bli med og syng og musiser sammen med oss!

Deltagerne lærer herlige sanger og sangleker av helt ulik karakter, og får utfolde seg lekent til musikk.

Sangstemmen er et unikt instrument som alle bærer med seg. Sangstemmen må brukes for å utvikles.

Gehör og lytteevne stimuleres.

Når vi synger sammen med andre skapes et eget sosialt fellesskap vi ikke oppnår på annen måte. Sang og musikk gir glede.

De eldste barna er med på opptredener og får fin trening i det å stå foran et publikum.

Forskning viser at musikkaktiviteter har positiv effekt på bl.a. kroppsbeherskelse, selvfølelse, konsentrasjon, hukommelse, samarbeidsevne, sosial innsikt og språkutvikling. Sang og spill med barn bidrar til at de får god fysisk og psykisk helse!

Velkommen til sang, spill og lek i et trygt fellesskap!

Hilsen Ellen

**Babysang fredager kl. 12. Knøttesang tirsdager kl. 17.
Stjerneketret onsdager kl.17.**

«Syng når du alene går, syng når flere skal sammen bindes»

Bjørnstjerne Bjørnson

GØY Å VÆRE KONFIRMANT PÅ HVALER

TEKST OG FOTO: DITTE HOLDENSGAARD

I september skal 30 ungdommer konfirmeres i Hvalerkirkene. De er en fin og sosial gjeng som synes det er spennende å tenke over de store spørsmålene i livet. Gjennom konfirmasjonstiden lærer konfirmantene om dagsaktuelle og klassiske temaer innenfor kristen tro. De blir kjent med kirkene på Hvaler, og er med på 7 gudstjenester i tillegg til konfirmasjonsgudstjenesten. Og de lærer om bibelen gjennom lek og fortelling, gjennom å forme modellervoks og å spise påskemåltid.

I slutten av mars deltok konfirmantene fra Hvaler, sammen med konfirmantene i Fredrikstad, på Kirkens Nødhjelps fasteaksjon «Håp i en dråpe vann». Årets aksjon har et spesielt fokus på klimatilpasset jordbruk gjennom vanning via dryppsystemer. Kirkene i Norge og Kirkens

Nødhjelp jobber sammen om å redusere nød og fattigdom i verden.

I sommerferien skal hvalerkonfirmantene på leir, og være del av et større fellesskap sammen med konfirmanter fra hele landet. Leiren blir på idylliske Camp Norefjell, hvor det vil være et bredt tilbud av relevante aktiviteter, seminarer, show, bønnevandring i naturen, sandvolleyball, bading og mye mer.

I Hvaler menighet ønsker vi at konfirmanten skal føle seg hjemme i kirken, og at konfirmanten blir bedre kjent med seg selv, med andre og med Gud.

HVALER

FLEX

Skal du **handle**,
til **frisøren**,
eller kanskje
besøke en venn
som bor et
stykke unna?
Da kan du kanskje
reise dit med **Flex**

BESTILLINGSREISE

Flex bestillingstransport må forhåndsbestilles, og kjører i enkelte områder i kommunen. Hvis du er nysgjerrig på om du kan reise med Flex – ta kontakt med vårt kundesenter på telefon 69 12 54 80.

Tlf. 69 12 54 80

| ostfold-kollektiv.no

HYGGETUR FOR HVALERS PENSJONISTER 2023

Lions på Hvaler har gleden av å kunne invitere pensjonister i Hvaler med på hyggetur lørdag 29. april med M/F «Oslofjord» Strømstad - Sandefjord – Strømstad.

DAGENS PROGRAM:

- 08.00 Enkel frokost på Asmaløy skole - Hvalerhallen kafé, før vi drar videre til Strømstad.
- 09.45 Avreise med busser fra Asmaløy skole.
- 12.00 Avgang fra Strømstad med M/F «Oslofjord» til Sandefjord.
- 15.20 Retur fra Sandefjord, hvor det umiddelbart etter avgang vil bli servert koldtbord/buffé med drikke i skipets restaurant.
- 17.50 Vi er tilbake i Strømstad, hvor bussen venter og kjører oss hjem. Det blir som vanlig lotteri på hjemveien med mange gevinster.

Ta med deg din ledsager eller medhjelper på turen, og vi er sikre på at du/dere vil få en hyggelig tur.

Av hensyn til plassen er det de første 80 som er sikret plass.

Er det noen som har behov for skyss til og fra bussen, melder dere fra ved påmelding.

Pris pr. pers. kr 400

Påmelding/betaling senest innen: torsdag 16. april 2023

Kontonr. 1111 20 41518 Merkes med: båttur og navn

Husk å oppgi fødselsår ved påmelding!

Gyldig legitimasjon: bankkort, førerkort eller pass.

Påmelding til Ernst Fredriksen: mobil 906 71 441

Vel møtt!

HVALER BREDBÅND

Fibernet til Hvalersamfunnet

Vi har Hvalers beste bredbåndsdekning

Tlf 474 81 110

post@hvalerbredband.no

Foto: Ragnar Bjørk

Hvaler
kommune

SPJÆRØY KIRKE

– REHABILITERING AV TAK OG NYTT ENERGISYSTEM

Spjørøy kirke trenger oppussing. Denne gangen er det utvendig tak som må rehabiliteres. I tillegg er varmeløsningen til vurdering.

Ny takteking ble sist foretatt i 1980. Etter 43 år er det nå behov for en ny rehabilitering av taket. Konsulentfirmaet Cowi ble i 2020 bedt om å gjøre en tilstandsvurdering av tak og fasader. Etter en grundig befaring konstaterte de at det er påvist fukt- og råteskader i takkonstruksjonen, i overgangen mellom hovedtak og tårn og i vannbrett på vinduer. I tillegg fant de også sprekkdannelser i murt gesims og pussfeltene over luker i klokketårnet. Deres konklusjon er at disse manglene må utbedres for å unngå skader på grunn av elde og slitasje.

Hvaler kommune har stilt nødvendig økonomisk garanti for utbedringen.

For å få ned de løpende energikostnadene på grunn av eskalerende energipriser, gjør vi også en vurdering av et nytt varmesystem i kirken. Vi har engasjert Zijdemans Consult til å foreta en vurdering og anbefaling av mulige energiløsninger. De har god kompetanse på varmesystem i kirker og har utarbeidet en mal for fornybare energiløsninger i kirkebygg, på oppdrag fra KA (Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter). Vi avventer i skrivende stund deres utredning og anbefalinger.

Energiløsningen henger også sammen med takarbeidene. I forbindelse med rehabiliteringen ønsker vi å etterisolere taket. Det vil være med på å redusere det totale energibehovet i Spjørøy kirke.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som følger opp arbeidene: Eivind Lilletvedt (prosjektleder), Jan Heier, Kjersti B. Dolve, Barbro Thorbjørnsen Bjørck, Per Olav Borgås og undertegnede.

Ole-Edvin Utaker
Bygningskomiteen

JØLSTAD

begravelsesbyrå
Fredrikstad og omegn

Benjamin Nordling

Birgit Groth

Hans Kristian
Helgesen

Thordis Snæland

Heidi Løkke
Sletner

Einar Nilsen

Farmannsgate 10 // Tlf: **69 130 130** (24t)
Et lokaleid begravelsesbyrå // jolstad.no

Mesterhjelp Skjærhalden as

post@mesterhjelp-hvaler.no

www.mesterhjelp-hvaler.no

Ring oss så finner vi en løsning for deg!
Hytte – Hjem – Bedrift

Alt for en enklere hverdag

Tlf. Monica 403 06 155

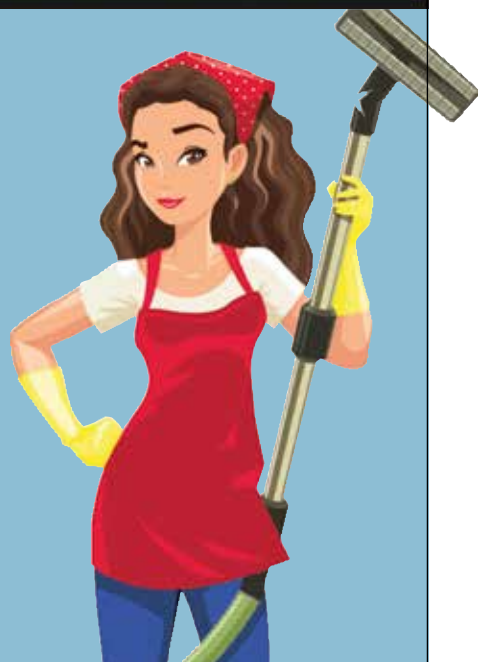

Foto: Felix C. Ellingsrud

AL ELEKTRISKE

DIN LOKALE ELEKTRIKER PÅ HVALER OG I FREDRIKSTAD

*Vi utfører alt fra svakstrøm og sterkstrøm i bolig, hytter,
industri- og skipsinstallasjoner*

www.alelektriske.no
Medlem av elektrikerkjeden

Avdeling Hvaler

Nordre Skjelsbu 4, 1684 Vesterøy
Tlf: 69 33 99 93
epost@alelektriske.no

Avdeling Fredrikstad

Mosseveien 110, 1623 Gressvik
Tlf: 69 33 99 93
epost@alelektriske.no

EGIL HOVLAND-FESTIVALEN BLIR KIRKEMUSIKK FREDRIKSTAD

**Egil Hovland-festivalen uteble i 2022, men den er ikke lagt ned.
Tvert imot videreføres og fornyes den nå med nytt navn:
Kirkemusikk Fredrikstad.**

I år inviteres både Fredrikstad-folk og tilreisende til Påskefest 2023 i regi av festivalen. I løpet av to uker er det mulig å få med seg over 15 arrangementer. Festen arrangeres fra 3. til 16. april. Kirkemusikk Fredrikstad vil også stå for andre konserter og arrangementer gjennom året.

- Hvis du liker musikk som stimulerer, beroliger, utfordrer og oppmuntrer, er Påskefest 2023 definitivt stedet å oppsøke, sier daglig leder Jo Edvardsen og fortsetter:

- Kirkemusikk Fredrikstad har hele tiden vært brukt som en undertittel på Egil Hovland-festivalen. Nå løftes navnet fram. Formålet er fortsatt å gjøre musikk og kunstuttrykk av høy kvalitet tilgjengelige for flest mulig.

For mer informasjon, kontakt Jo Edvardsen, telefon: 930 87 017.

HOVLAND FORTSATT SENTRAL

Hovlands musikk skal fortsatt ha en plass i festivalen. På Påskefest 2023 framføres komponistens mektige Job-suite. Neste år skal Kirkemusikk Fredrikstad markere 100-årsjubileet for Hovlands fødsel.

Festivalens visjon om «åpenhet, inkludering og nyskaping» åpner for cross-over-konserter på Påskefest 2023. På programmet står konserter der

ulike kunstarter kommer til uttrykk, og konserter der kunststartene smelter sammen og skaper nye uttrykk.

- I år blir dette særlig tydelig på åpningskonserten, sier kunstnerisk leder, Tore Erik Mohn.

- Her fremfører internasjonale utøvere av høy klasse, en nyskrevet versjon av Bachs Johannes-pasjon for kun én solist og to musikere. Vi trodde først ikke det var mulig!

SAMARBEID MED MOZARTFESTIVALEN

Nytt av 2023 er et tettere samarbeid med Mozartfestivalen i Fredrikstad. Påskefest 2023 og Mozartfestivalen overlapper i tid, og profilene på de to festivalene utfyller hverandre.

- Påskefest 2023 er mer eksperimenterende der tradisjon brytes mot nye uttrykksformer. Mozartfestivalen ivaretar det beste i den klassiske musikkarven fra Mozart og de store mesterne, påpeker Mohn.

Den store finalen blir framføringen av Mozarts C-mollmesse i Domkirken søndagen etter påske. De fleste konsertene på Påskefest 2023 er gratis. Konsertbilletter blir snart lagt ut for salg på Fredrikstad kino. Se hele programmet for Påskefest 2023 på de følgende sider:

PÅSKEFEST 2023

Kirkemusikk Fredrikstad er en videreføring av Egil Hovland-festivalen

Fullstendig program på
www.kirkemusikkfredrikstad.no

Mandag 3. april 12:00

Glemmen kirke
Gratis - kollekt

Tirsdag 4. april 12:00

Fredrikstad domkirke
Gratis - kollekt

Onsdag 5. april 12:00

Glemmen kirke
Gratis - kollekt

Onsdag 5. april 19:00

Fredrikstad domkirke
Billetter kr 250

Skjærtorsdag 6. april 18:00

Østre Fredrikstad kirke
Gratis - kollekt

Skjærtorsdag 6. april 19:30

Fredrikstad domkirke
Billetter kr 150

Skjærtorsdag 6. april 21:00

Glemmen kirke

Skjærtorsdag 6. april 22:00

Glemmen kirke
Gratis - kollekt

Langfredag 7. april 11:00

Fredrikstad domkirke
Gratis - kollekt

Orgellunsj

Musikk av J. S. Bach og Max Reger
Guttorm Guleng, orgel

Lunsjkonserter med Bach i sentrum

Musikk av J. S. Bach
Guttorm Guleng, orgel

Orgellunsj

Musikk av J. S. Bach Max Reger
Guttorm Guleng, orgel

Åpningskonserter - Johannespassjonen av J. S. Bach

Kritikerrost bestillingsverk til Bachfest Leipzig med tre musikere: *Benedikt Kristjansson, tenor, Elina Albach, orgel/cembalo, Philipp Lamprecht, slagverk*

“Vår påske”

Konsert og nattverdgdstjeneste
Sangsolister: Bjørnar Spydevold og Cathrine Iversen

Hymns of compassion

Sakral musikk og ambient elektronika, med piano og trompet.
Øyvind Kristiansen og Jonas Kilmork Vemøy

Kveldsgudstjeneste med nattverd

Job-suiten av Egil Hovland

Hovlands tonesettelse av Jobs sterke følelsesuttrykk
Guttorm Guleng, orgel. Lars Tore Bøe, resitasjon

Pasjonsgudstjeneste – «Du smertenes mann»

Henrik Ødegårds Matteuspassjon i lett modernistisk tonespråk
Kor og solister, bl.a. Christopher Pedersen, Tone Klemsdal og Helga Johanne Størdal.

Langfredag 7. april 19:00

Glemmen kirke
Gratis - kollekt

Påskeften 8. april 20:00

Østre Fredrikstad kirke
Billetter kr 150

Påskeften 8. april 23:00

Glemmen kirke

Påskedag 9. april 11:00

Alle kirkene

Påskedag 9. april 18:00

Glemmen kirke
Billetter kr 150

Mandag 10. april 11:00

Fredrikstad domkirke
Gratis - kollekt

Mandag 10. april 19:00

Østre Fredrikstad kirke
Gratis - kollekt

Lørdag 15. april 13:00

Fredrikstad domkirke
Billetter kr 180

Søn. 16. april 17:00

Fredrikstad domkirke
Billetter kr 200

Pasjonsaften

Pasjonsmusikk av Bach, Pergolesi, Hovland m.fl.
Glemmen diskantkor med solister

Songs From The Book of Qohelet

Jo Hegle Sjøflot m band.
Biskop Kari Mangrud Alvsvåg leser egne poetiske tekster

Påskenasmesse**Høytidsgudstjenester****Festkonsert** med messingblåsere, solister og kor.

Arier fra Hovlands «Fange og fri», Påsketekoret fra «Cavalleria Rusticana». *Per Kristian Ruud-Enggrav, Birgit Gudim Søland, Hege Holmquist, Christopher Pedersen m.fl.*

Orgelkonsert med liturgisk avslutning

Unge talenter fra Østfold.
Musikkstudentene Fredrik Olsen og Syver Minge

«Norsk nok?»

Foredrag og panelsamtale med biskop em. *Atle Sommerfeldt.*
Domkirkens jentekor

Musikkbrunch: Vårkonsert med Solistkoret

I samarbeid med Fredrikstad kommune og Den kulturelle spaserstokken: Ta med et barnebarn gratis på din billett. Introduksjon og servering kl 12.00.
Det Norske Solistkor, dir.: Julia Selina Blank

W. A. Mozart: Große Messe i c-Moll

Mozartfestivalens avslutningskonsert
Trondheimsolistene og Borg domkor.

Mozartfestivalen 14. – 16. april

Kirkemusikk Fredrikstad samarbeider nært med Mozartfestivalen i Fredrikstad.

Program og billetter på: www.klassisketoner.no

Kirkemusikk Fredrikstad eies og drives av **Fredrikstad kirkelige fellesråd**

PRIVATMEGLEREN
FREDRIKSTAD

Kun det beste på dine vegne

PrivatMegleren selger flest boliger i Norge målt per megler. Vi får attraktive boliger til å se ekstraordinære ut. Boligens behov for å oppnå sitt potensiale er alltid førende for våre valg og fremgangsmåte, fordi riktig presentasjon er den raskeste veien til høyest mulig pris.

PrivatMegleren Fredrikstad har lang fartstid med håndplukkede meglere fra de beste i bransjen i tillegg til kraftfulle verktøy innen markedsføring.

Wilbergjordet 2, 1605 Fredrikstad • Tlf. 97 17 86 20
www.privatmegleren.no/fredrikstad

Trenger du murer eller flislegger?

ALT INNEN:

- MURING
- PUSS
- FLISLEGGING

KRISTIANSENS MURSERVICE HVALER

Mobil: 913 90 611 – E-post: paal-mur@online.no
Prinseveien 6 – 1680 Skjærhalden

– GODKJENT VÅTROMSOPPDRAG –

Martin

Heidi

Roy

Inger-Lise

Hanne

Toril

Plutselig er stolen tom...

Vi som er igjen lærer oss å leve med minnene, men først kan det være godt å ta farvel.

69 35 40 20

Alltid tilgjengelig.

FONUS Begravelsesbyrå har kontorer over hele Østfold, og vi er her for alle på Hvaler.

FONUS

BEGRAVELSESBYRÅ

fonus.no

Velkommen til Tannlegene på Hvaler

På Oris Dental Hvalertannlegene tilbyr vi alt av tannbehandling, utført av dyktige behandlere, med den nyeste teknologien og det hyggeligste personalet, så du alltid er sikret premium behandling fra trygge fagfolk.

Du finner oss her:
Norderhaugveien 14,
1684 Vesterøy

**Ring oss:
69 37 77 07**

Bestill time:

DIN LOKALE RØRLEGGER

- Bedriften ble etablert i 1971
- Vi utfører alle typer rørlegger tjenester, og er også totalleverandør av komplette Bad og våtrom
- La oss hjelpe deg med installasjon av varmepumper, gulvvarme, vanlig utstyrsmontering og serviceoppdrag.
- Vi tilbyr høy faglig kompetanse og et stort utvalg av varer
- Egen graveavdeling for utvendige vann, avløp og terrengarbeider
- Vi kommer gjerne hjem til deg på befaring,
- Medlem av rørleggerkjeden Bademiljø
- Vi har butikk og rørlegger tjenester i Fredrikstad og på Hvaler.

EGEN GRAVEAVDELING

Vår maskinpark er tilpasset de fleste typer graveoppdrag fra minigraver til sjølekker for sjøarbeider.»

Bademiljø
BEST PÅ BAD

**BADEMILJØ
HVALER RØRLEGGERBEDRIFT AS**

Fastlandsveien 16, 1684 Vesterøy 69 37 56 60
post@hvaler-ror.no / www.bademiljo.no

Ut i det blå BLI MED TIL BLAAFARVE- VÆRKET!

Diakoniutvalget i Hvaler menighet inviterer deg og dine,
på busstur til Blaafarveverket **onsdag 31. mai!**

PROGRAM

- Avreise Skjærhalden kl. 8:00 - ankomst Værket ca. kl. 11
- Historisk omvisning med besøk i Den Blå Butikk på Værket
- Varm lunch, kaffe og kake på Gruvekroa (kl. 12:00)
- Årets kunstutstilling
- Haugsfosstråkka
- Besøk i direktørboligen Nyfossum
- Avreise Blaafarveværket ca. kl. 16 - ankomst Skjærhalden ca. kl. 19

Pris:

kr 950 pr. deltager inkl. lunch.
Betaling på bussen, VIPPS eller kontant.

Påmeldingsfrist: 1. mai, men vær tidlig ute!

Påmelding til: Henning Østby, 419 02 419, tlf /sms tekstmelding.

På nettsiden blaa.no finner du all mulig info om Blaafarveværket.

NORMISJON

05.05.

Kirkens hus kl. 18.

Velkommen!

Kontaktperson: Hilde Grosch Larsen,
telefon: 918 32 226

SØNDRE KIRKØY MISJONSFORENING

30.04.

28.05.

Kirkens hus kl. 17.

Velkommen!

Kontaktperson: Hilde Grosch Larsen,
telefon: 918 32 226

SJØMANNSMISJONEN

17.04.

08.05.

Kirkens hus kl. 19-21.

Tur til Herføl 12.06. kl. 18-21:30, påmelding.

Velkommen!

Kontaktperson: Ragnhild Nordengen,
telefon: 482 24 071

STRIKKEKAFE PÅ KIRKENS HUS

Vi møtes kl. 11-14 første lørdag i måneden fram til juni. Om vi har lyst blir det oftere.

Velkommen!

Kontaktperson: Ingerid Bjercke,
telefon: 905 67 519

STRIKKEKAFE VESTERØY BEDEHUS

19.04.

25.05.

Kl. 19-21.30.

Velkommen!

Kontaktpersoner:

Tove Arntsen, telefon: 470 28 123

Hanne Moe, telefon: 990 33 434

VESTERØY MISJONSFORENING

03.04.

17.04.

03.05.

15.05.

31.05.

12.06.

Vesterøy bedehus kl. 18.

Velkommen!

Kontaktperson: Ragnhild Kjellsen,
telefon: 951 24 337

FORMIDDAGSTREFF:

26.4 Vesterøy bedehus,
gjest: Knut Erling Johansen
31.5 Ut i det blå

STRIKKEKLUBBEN

Asmaløy bedehus den første torsdagen i måneden kl. 19.

Vær velkommen!

Kontaktperson: Anne Marit Kolbeinsen,
telefon: 414 72 251.

ASMALØY MISJONSFORENING

Samlinger på Asmaløy bedehus den siste mandagen i måneden kl. 19.

Velkommen!

Kontaktperson: Anne Hvalgård,
telefon: 995 83 695

**Frist for innlevering av stoff
til neste nr. er 3. mai 2023.**

NEW ORLEANS JAZZ MEETS GOSPEL & SPIRITUALS

Søndag 28. mai (1. pinsedag) kl. 19 skal Hvaler kirke fylles med Swinglåter fra New Orleans og det skal klappes i takt på 2 og 4, eller “afterbeat” som man sier i New Orleans.

Både Blues, Gospel og Spirituals var en forløper til New Orleans stilen av jazz som oppstod tidlig på 1900-tallet.

Hvaler Trivselskor og jazz-orkesteret Gyldenløve Brygge vil ta dere med i en konsert hvor nettopp disse musikkstilene smelter sammen i skjæringspunktet som konsertens tittel bærer bud om.

Spirituals har gitt viktig opphav til jazz og gospel. I tillegg har musikalske tradisjoner fra Afrika, blues, og europeisk musikk (militærkorps, folkemusikk og kunstmusikk) bidratt til de levende musikkformene vi finner i Amerika i dag. Konserten vil vise hvordan spirituals ble omdannet fra rene salmer til swingende jazz, call-and-response tradisjonen mellom forsanger og kor, Mardi Gras-feiringen i New Orleans, og den evige relevansen som denne musikken har. Konserten blir en slags fortelling om hvordan man endte opp i New Orleans med denne bakgrunnen.

Gyldenløve Brygge har en energisk spillestil og spiller swing-jazz slik de gjorde på 1920–30- tallet. Derfor benytter de også en ordentlig blåsetuba som bassinstrument, og da låter det som de første Dixieland band i New Orleans. Dette er en gjeng med gamle dansemusikere og besetningen har bakgrunn fra Gardemusikkens Storband, Club7-Storbandet og Symfoniorkester.

Vel møtt i Hvaler kirke!

**New Orleans Jazz meets
Gospel & Spirituals**

Gyldenløve Brygge

og

Hvaler

Trivselskor

Konsert i Hvaler kirke

Søndag 28. mai 2023

kl. 19.00

Billetter kr. 200,-

GUDSTJENESTER VÅREN 2023

Alle gudstjenester begynner kl. 11, hvis ikke annet tidspunkt er oppgitt.

16. april	Hvaler	Visitagudstjeneste. Biskop Kari Mangrud Alvsvåg, domprost Kåre Rune Hauge, sokneprest Grethe Hummel og kirkemusiker Ken Phillips.
23. april	Spjærøy	Konfirmantenes gudstjeneste med konfirmanter, Kjersti Morland, Mats-André Soli og Grethe Hummel.
30. april	Spjærøy	Gudstjeneste med nattverd. Maria Vassli Gjære og Mats-André Soli.
7. mai	Hvaler	Misjonsgudstjeneste. Unni Holm Olsen, Grethe Hummel og Mats-André Soli.
14. mai	Spjærøy	Gudstjeneste med gullkonfirmanter. Grethe Hummel og Mats-André Soli.
17. mai, kl. 10.30	Hvaler	Friluftsgudstjeneste på Tusenårsstedet. Grethe Hummel og Hvaler musikkforening.
21. mai	Hvaler	Gudstjeneste med nattverd. Maria Vassli Gjære og organist Jørn Vidar Lillestrand
28. mai	Spjærøy	Høytidsgudstjeneste 1. pinsedag. Maria Vassli Gjære og Mats-André Soli. Kirkekaffe ved Hvaler Sjømannskirkeforening.
4. juni		I Fredrikstad, men stedet er enda ikke bestemt. Dette kunngjøres senere. Fellesgudstjeneste. Skaperverkets dag.
11. juni	Hvaler	Gudstjeneste med nattverd. Grethe Hummel og Mats-André Soli.

Eventuelle endringer formidles på vår hjemmeside: www.kirken.no/hvaler.

Ved behov for transport til kirken: Fra vest, kontakt Øyvind Olsen, tlf. 480 66 969.

Fra øst, kontakt Wenche Sture, tlf. 971 49 294.

Terje Fladeby   Jarle Olsen   Cathrine G. Jakobsen   Ulf Jakobsen   Jane Johnsen   Mads E. Johansen   Bjarnar Pettersen

Lokalt begravelsesbyrå med mannskap og kontor i Fredrikstad

Kontortid i Veumveien 08:00-15:30, Vakttelefon 24T, Tlf. 69 31 30 62.

FREDRIKSTAD BEGRAVELSESBYRÅ <small>KLEMET JOHANSEN etabl. 1885</small>	Veumveien 51, 1613 Fredrikstad Tlf. 69 31 30 62 fredrikstadbeg.no	BORGE BEGRAVELSESBYRÅ <small>ELLEN MARGARETH BYE</small>	Roald Amundsensvei 61a, 1654 Seltebakk, etter avtale. Tlf. 69 34 53 35
--	--	--	--

SORG OG GLEDE I VÅRE KIRKER

DØPTE

Hvaler kirke

Sivert Rød Heiland
Siri Stensvik
Mikkel Almås
Ludvik Hansen Chylewski
Edvin August Fjellholt Bergsaker
Even Reinertsen Aardalen

DØPTE

Spjørøy kirke

Otilie Helminsen Bertelsen
Herman Høgmo Johansen
Svennes
Herman Norsted-Klev
Amanda Høyby Hermansen
Hermine Elisabeth Lystad
Westmark

VIELSER

Hvaler kirke

Ivar Arvid Kristoffersen Onsvåg
& Grethe Onsvåg

JORDFESTEDE

Hvaler kirke

Alexander Rustad
Ester Bergset
Bjarne Løkkeberg
Berit Holm Akselsen
Helga Kaspara Dolve
Gunhild Hagen
Ole Petter Pedersen

JORDFESTEDE

Spjørøy kirke

Karin Synnøve Bekkevold
Ragnar Amundsen
Joost Alexander Bloemendaal
Josef Olaf Rausand
Terje Johansen
Noah Johansen Lervik
Biørn Eilert Arnesen
Tore Arnesen
Anne Marit Jensen

Hvaler kirkegård

Halfdan Thorleif Simensen

Leie Gravlund

Tom Wictor Evensen

VELKOMMEN TIL VISITASGUDSTJENESTE

I HVALER KIRKE SØNDAG 16.4.2023 KL. 11

**Biskop Kari Mangrud Alvsvåg.
Sogneprest Grethe Hummel.
Domprost Kåre Rune Hauge.
Kirkemusiker Ken Phillips.
Kenneth og Cato Angeland solister på trompet.
Kirkevert og klokker fra menigheten.**

Etter gudstjenesten er alle
velkommen til kirkekaffe
i samfunnshuset ved Floren skole
(gamle gym-salen).

Biskopen leser opp visitasforedraget.

Hilsninger.

Enkel servering.

